M-3074

॥ अथाश्वलायनश्रौतसूत्रप्रारंभः ॥

॥ उत्तरषट्कः ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ हरिः ॐ ३म् ॥ सत्राणामुक्तादीक्षोपसदंएतेनाह्नासुत्यानिंप्रातरनुवाकाद्युदवसानीयांतान्यंतानिं
पत्नीसंयाजांतानीतराणिंद्रप्सप्राशनसख्यविसर्जनेत्वंत्यएवंध्रुवाःशस्त्राणामातानांःसूक्तान्येवसूक्तस्थानेष्वहीनेषुंदैवते
नव्यवस्थांस्तृचाःप्रउगेसर्वाहर्गणेषुंतायमानरूपाणाँप्रथमादह्नःप्रवर्तेतेंअभ्यासातिप्रैषांवह्न उत्तमेशस्त्रेपरिधानीयायांउ
त्तमेवचनउत्तमंचतुरक्षरँद्विरुक्त्वाप्रणुयाद्वितीयादिषुंत्यमूषुवाजिनंदेवजूतमितिताक्ष्यंमग्रेंनिष्केवल्यसूक्तानाँजातवेद
सेसुनवामसोममित्याग्निमारुतेंजातवेदस्यानांमारंभणीयाःपर्यासांन्कद्वतोहरहःशस्यानीतिहोत्रकांद्वितीयादिष्वेवंता
निसर्वाणिसर्वत्रान्यत्राह्न उत्तमाद्वैकल्पिकांन्यग्निष्टोमेहर्गणमध्यगतेंग्निष्टोमायनेषुवांन्यान्यभ्यासातिप्रैषाभ्यामितिकौ
त्सौंविकृतौतद्गुणभावांन्नित्यानिहोतुरितिगौतमंःसंघातादावनुप्रवृत्तत्वांदच्युतशब्दत्वाच्चंहोत्रकाणामपिगाणगारिं
निंत्यत्वात्सत्रधर्मान्वयस्यंप्रगाथतृचसूक्तागमैंष्वैकाहिकंतावदुद्धरेत् ॥ १ ॥ चतुर्विंशेहोताजनिष्टेत्याज्यंमानोमित्राव
रुणांमित्रंवयंहवामहेमित्रंहुवेपूतदक्षंमयंवांमित्रावरुणांपुरूरुणाचिद्ध्यस्तिंप्रतिवांसूरउदितइतिंषळहस्तोत्रियामैत्रावरु
णस्यांयाहिसुषुमाहितंइंद्रमिद्गाथिनोबृहंदिंद्रेणसंहिद्दक्षसंआदहस्वधामन्वित्येकाद्वेचैंद्रोदधीचोअस्थभिरुत्तिष्ठन्नोज
सासहंभिंधिविश्वाअपद्विषइतिब्राह्मणाच्छंसिनंइंद्राग्नीआगतंसुतंमिंद्रेअग्नानमोबृहंत्ताहुवेययोरिदंमियंवामस्यमन्मनं
इंद्राग्नीयुवामिमेंयज्ञस्यहिस्थऋत्विजेत्यच्छावाकस्यंतेषांयस्मिन्त्स्तुवीरन्त्सःस्तोत्रियोंयस्मिंच्छ्वःसोनुरूपंएकःस्तोत्रिये

ष्वहःसुयोन्योनंतरःसोनुरूपोनचेत्सर्वोहर्गणःषळहोवैकाहिकस्तथासंत्यंत्येचोर्ध्वमनुरूपेभ्यऋजुनीतीनोवरुणंइंद्रंवोवि श्वतस्परीयत्सोमआसुतेनरइत्यारंभणीयाःशस्त्वास्वान्त्स्वान्परिशिष्टानावपेरंश्चतुर्विंशमहाव्रताभिजिद्विश्वजिद्विषुव त्सुसर्वस्तोमसर्वपृष्ठेषुचोर्ध्वमावापात्प्रतिवांसूरउदितेव्यंतरिक्षमतिरच्छयावाश्वस्यसुन्वतइतितृचाःपर्यासाःसत्वेवमैत्रा वरुणस्यंषळहःस्तोत्रियंउत्तमःसपर्यासस्तद्दैवतमन्यंपूर्वस्यस्थानेकुर्वीतान्यत्रापिसंनिपातेनतृचंसूक्तंवानंतर्हितमेकासने द्विःशंसेन्महावालभिदंचेच्छंसेदूर्ध्वमनुरूपेभ्यआरंभणीयाभ्योवानाभाकांस्तृचानावपेरन्गायत्रीकारंसक्षपःपरिषस्वज इतिमैत्रावरुणीयःककुभोनिधारयइतिवापूर्वीष्टइंद्रोपमातयइतिब्राह्मणाच्छंसीताहिमध्यंभराणामित्यच्छावाकः ॥ २ ॥

मरुत्वतीयेप्रैतुब्रह्मणस्पतिरुत्तिष्ठब्रह्मणस्पतइतिब्राह्मणस्पत्यावावपेतपूर्वौनित्याद्धृहदिंद्रायगायतनकिःसुदासोरथमि तिमरुत्वतीयाऊर्ध्वंनित्यात्कयाशुभेतिचमरुत्वतीयेपुरस्तात्सूक्तस्यशंसेदेवंस्थितान्प्रगाथान्पृष्ठ्याभिप्लवयोरन्वहंपुनःपु नरावर्तयेयुरेकैकंब्राह्मणस्पत्यानामेवंमरुत्वतीयानाध्रुवइंद्रनिहवोधाय्याश्चबृहत्पृष्ठंरथंतरंवातयोरक्रियमाणस्ययोनिं शंसेद्वैरूपवैराजशाक्वररैवतानांचपृष्ठ्यस्तोत्रियायोन्योर्धर्चास्तासांविधानमन्वहंताभ्यऊर्ध्वंसामप्रगाथानुत्कोरथंतरस्यो भयंश्रृणवचनइतिबृहतइंद्रत्रिधातुशरणंत्वमिंद्रप्रतूर्तिषुमोषुत्वावाघतश्चनेतिसद्विपदंउपसमस्येद्द्विपदामिंद्रमिद्देवतात यइतीतरेषांपृष्ठ्यएवैकैकमन्वहंतदिदासेतिचपुरस्तात्सूक्तस्यशंसेदुक्थपात्रंचमसांश्चांतरातिग्राह्यान्भक्षयंतिनिष्केवल्ये ॥ २ ॥

नित्योभक्षजपंःषोळशिपात्रेणभक्षिणः ॥ ३ ॥ होत्रकाणांकयानश्चित्रआभुवंत्कयात्वंनऊत्यांमाचिदन्यद्विशंसतंय
च्चिद्धित्वाजनाइमइतिंस्तोत्रियानुरूपामैत्रावरुणस्यंतंवोदस्ममृतीषहंतत्त्वायामिसुवीर्यंमभिप्रवःसुराधसंप्रसुश्रुतंसुरा
धसंवयंघत्वासुतावंतंःकईंवेदसुतेसचांविश्वाःपृतनाअभिभूतरंनरंतामिंद्रंजोहवीमिंयाइंद्रभुजआभरइत्येकांद्वेचेंद्रोमदा
यवावृधेंमदेमदेहिनोददिंःसुरूपकृत्नुमूतयेंशुष्मिंतमन्नऊतेंश्रायंतइवसूर्यंबण्महाँअसिसूर्योंदुत्यद्दर्शतंवपुंरुदुत्येमधुमत्त
मांस्त्वमिंद्रप्रतूर्तिंषुत्वामिंद्रयशाअसींद्रक्रतुंनआभरेंद्रज्येष्ठंनआभरांत्वासहस्रमाशतंममत्वासूरउदितइतिंब्राह्मणाच्छं
सिनंस्तरोभिर्वोविदद्वसुंतरणिरित्सिषासतिंत्वामिदाह्योनरोंवयमेनमिदाह्योयोराजाचर्षणीनांयःसत्राहाविचर्षणिंःस्वा
दोरित्थाविषूवतंइत्थाहिसोमइन्मदंउभेयदिंद्ररोदसींअवयत्त्वंशतक्रतोंनकिष्टंकर्मणानशंन्नत्वाबृहंतोअद्रयंउभयंश्रृण
वच्चनंआवृषस्वपुरूवसोंकदाचनस्तरीरसिंकदाचनप्रयुच्छसिंयतइंद्रभयामहेंयथागौरोअपाकृतंयदिंद्रप्रागपागुदग्यंथा
गौरोअपाकृतमित्यच्छावाकस्यंस्तोत्रियानुरूपाणांयद्यनुरूपेस्तुवीरंन्स्तोत्रियोनुरूपऊर्ध्वंस्तोत्रियानुरूपेभ्यंःकस्तमिंद्र
त्वावसुंकंनव्योअतसीनां ॥ कदून्वस्याकृतमिंतिकद्वंतःप्रगाथांअपप्राचइंद्रविश्वाँअमित्रांन्ब्रह्मणातेब्रह्मयुजायुनज्म्युं
रुंनोलोकमनुनेषिविद्वानितिंकद्वन्त्यआरंभणीयांऊर्ध्वमारंभणीयाभ्यंःसद्योहजातइत्यहरहःशस्यंमैत्रावरुणोंस्माइदुप्रत
वसेंशासद्वह्निरितीतरावहीनसूक्तेंआसत्योयात्वित्यहीनसूक्तंद्वितीयंमैत्रावरुणंउदुब्रह्माण्यभितष्टेवेतींतरावहरहःशस्यें

नूनंसातइत्यंतमुत्तमंमहीनसूक्तानिंषळहस्तोत्रियानावपत्सूंदुष्यदेवःसविताहिरण्ययेतितिस्त्रंस्तेहिद्यावापृथिवींयज्ञस्य
वोरथ्यमितिवैश्वदेवंपृक्षस्यवृष्णोवृष्णेशर्धायंयज्ञेनवर्धतेत्याग्निमारुतंमग्निष्टोमइदमहरुक्थ्योवा ॥ ४ ॥ अभिप्लवपृष्ठ्या
हानिरथंतरपृष्ठान्ययुजानिंबृहत्पृष्ठानीतराणिंतृतीयादिषुपृष्ठ्यस्यांन्वहंद्वितीयानिंवैरूपवैराजशाक्वररैवतानिंतेषांयथा
स्थानेक्रियायांयोनीःशंसेंत्सर्वत्रचास्वयोनिभावेंन्यत्राश्विनांद्यज्ञायज्ञीयस्यत्वक्रियमाणस्यापिंसानुरूपांयोनिंव्याहावं
शंसेंदूर्ध्वमितरस्यानुरूपांद्धोत्रकाःपरिशिष्टानावापानुद्धृत्यंमित्रंवयंहवामहेंमित्रंहुवेपूतदक्षंमयंवांमित्रावरुणांनोमित्रा
वरुणेतितृचांःप्रवोमित्रायेतिचतुर्णांद्वितीयमुद्धरेंत्प्रमित्रयोर्वरुणयोरितिषट्कांव्येभिरदाभ्येतितिस्रोंमित्रस्यचर्षणीधृ
तइतिचतस्रोमैत्र्योंयच्चिद्धितेविशइतिवारुणंमेतस्यतृचमावपेतंमैत्रावरुणोनित्यांदधिकंस्तोमकारणांत्पंचसप्तदशेनवै
कविंशेंद्वादशचतुर्विंशेंपंचदशत्रिणवंएकविंशतिंत्रयस्त्रिंशेंद्वात्रिंशतंचतुश्चत्वारिंशेंषट्त्रिंशतमष्टाचत्वारिंशंएकाल्पीय
सीवैंकाहेष्वेकभूयसीर्वांनारंभणीयानपर्यासांअंत्याऐकाहिकास्तृचांःपर्यासस्थानेषुब्राह्मणाच्छंसिनंःसुरूपकृत्नुमूतयइ
तिंषट्सूक्तान्यावापउक्तोंमैत्रावरुणेनेहेंद्राग्नींइंद्राग्नीआगतंताहुवेंययोरिदमितिनवेंयंवामस्यमन्मनइत्येकादशंयज्ञस्यहि
स्थइत्यच्छावाकस्यांयात्विंद्रोवसइतिमरुत्वतीयंमानइंद्रइतिनिष्केवल्यंप्रथमस्याभिप्लविकस्यंमध्यंदिनइत्युक्तएतेशस्त्रे
प्रतीयांदहीनसूक्तस्थानंएवात्वामिंद्रयन्नइंद्रंःकथामहामिंद्रःपूर्भिंद्यएकइद्यस्तिग्मश्रृंगइमामूष्विच्छंतित्वांशासद्वह्नि

रितिसंपातांएकैकस्यत्रयस्त्रयउक्तामरुत्वतीयैंर्युंजतेमनइहेहवइतिचतस्रोंदेवान्हुवइतिवैश्वदेवं ॥ ५ ॥ द्वितीयस्यच
तुर्विंशेनाज्यंवायोयेतेसहस्रिणइतिद्वेंतीव्राःसोमासआगहीत्येकोंभादेवादिविस्पृशेतिद्वेंशुक्रस्याद्यगवाशिरइत्येकांयंवां
मित्रावरुणेतिपंचतृचांगात्सॅमदंप्रउगमित्येतदाचक्षतेंविश्वानरस्यवस्पतिंमिंद्रइत्सोमपाएकइतिंमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनु
चरांविंद्रसोमंयातऊतिरवमेतिमध्यंदिनोंनिष्केवल्यस्योत्तमेविपरीतेंभारद्वाजोहोताचेत्प्रकृत्यांचातुर्विंशिकंतृतीयसव
नंविश्वोदेवस्यनेतुरित्येकांतत्सवितुर्वरेण्यमितिद्वेंआविश्वदेवंसत्पतिमितितुवैश्वदेवस्यंप्रतिपदनुचरावाज्यप्रउगेंप्रति
पदनुचराश्वौंभयोर्युग्मेष्वेवमभिप्लवे ॥ ६ ॥ तृतीयस्यत्र्यर्यमांयोजातएवेतिमध्यंदिनंस्तद्देवस्यघृतेनद्यावापृथिवीइति
तिस्रोंनश्वोजातःपरावतोयइतिवैश्वदेवंवैश्वानरायधिषणांधारावरामरुतंस्त्वमग्नेप्रथमोऽअंगिराइत्याग्निमारुतंचतुर्थ
स्योग्रोजज्ञइतिनिष्केवल्यंहृयाम्यग्निमस्यमेद्यावापृथिवीइतितिस्रंस्ततंमेअपइतिवैश्वदेवंवैश्वानरंमनसेतितिस्रःप्रयेशुं
भंतेजनस्यगोपाइत्याग्निमारुतंपंचमस्यकयाशुभांयस्तिग्मशृंगइतिमध्यंदिनंःकयाशुभीयस्यतुनवम्युत्तमांन्यत्रापियत्र
निविद्धानंस्यांद्धृतवतीभुवनानामभिश्रियेंद्रऋभुभिर्वाजवद्भिरितितृचौंकदुप्रियायेतिवैश्वदेवंपृक्षस्यवृष्णोवृष्णेशर्धांयं
नूचित्सहोजाइत्याग्निमारुतंषष्ठस्यसावित्राभंवेंतृतीयेनवैश्वानरीयंचंकतरापूर्वोंषासानक्तेतिवैश्वदेवंप्रयज्यवइमंस्तोम
मित्याग्निमारुतंमित्यभिप्लवःषळहंस्तस्याग्निष्टोमावभितंउकथ्यामध्यउक्थ्येषुंस्तोत्रियानुरूपामैत्रावरुणस्य ॥७॥ एह्यूषु

ब्रवाणितंआग्निरगामिभारतःप्रवोवाजाअभिद्यवोंभिप्रयांसिवाहसाप्रमंहिष्ठायगायतंप्रसोअग्नेतवोतिभिंराग्निंवोवृधंतंम
ग्नेयंयज्ञमध्वरंयजिष्ठंत्वाववृमहेयःसमिधायआहुत्यातेअग्नइधीमह्युभेसुश्चंद्रसर्पिषइतिद्वेएकाचांग्निंतंमन्येयोवसुरातेव
त्सोमनोयमंदाग्नेस्थूरंरयिंभरंप्रेष्ठंवोअतिथिंश्रेष्ठंयविष्ठभारतंभद्रोनोअग्निराहुतोयदीघृतेभिराहुतंआघायेअग्निमिंधतं
इमाअभिप्रणोनुमइत्यथब्राह्मणाच्छंसिनोंभ्रातृव्योअनात्वंमातेअमाजुरोयथैवाह्यसिवीरयुरेवाह्यस्यसूनृतातंतेमदंगृ
णीमसिंतम्वभिप्रगायतंवयमुत्वामपूर्व्ययोनइदमिदंपुरंद्रायसामगायतंसखायऽआशिषामहियएकइद्धिदयतेयइंद्रसो
मपातमंएंद्रनोगध्येदुमध्वोमदिंतरंमेतोन्विंद्रंस्तवामंसखायःस्तुहींद्रंव्यश्ववंस्त्वंनइंद्राभरवयमुत्वामपूर्व्ययोनइदमिदंपु
रांयाहीमइंदवइतिंसमाहार्योनुरूपोंभ्रातृव्योअनात्वंमातेअमाजुरोयथैत्यथाच्छावाकस्यैंद्रंविश्वाअवीवृधंन्नुक्थमिंद्रा
यशंस्यंश्रुधीहवंतिरश्च्यांआश्रुत्कर्णश्रुधीहवंमसाविसोमइंद्रतंइमामिंद्रसुतंपिबंयदिंद्रचित्रमेहनांयस्तेसाधिष्ठोवसेपुरां
भिंदुर्युवाकविंर्वृषाह्यसिराधसेगायंतित्वागायत्रिणंआत्वागिरोरथीरिवेतिसूक्तानांमेकैकंशिष्ट्वावपेरन् ॥ ८ ॥ स्तोमे
वर्धमानंइमाउवांभृमयोमन्यमानाइतितिस्रइंद्राकोवामितिसूक्तेंश्रुष्टीवांयज्ञोयुवांनरापुनीषेवांमिमानिवांभागधेयानी
त्येतस्यंयथार्थंमैत्रावरुणोयस्तस्तंभयोअद्रिभिंद्यज्ञेदिवइतिसूक्तेंअस्तेवसुप्रतरंमायात्विंद्रःस्वपतिंरिमांधियमितिब्राह्म
णाच्छंसींविष्णोर्नुकमितिसूक्तेंपरोमात्रयेत्यच्छावाकः ॥ ९ ॥ पृष्ठ्यस्याभिप्लवेनोक्तेंअहनीआद्येआद्याभ्यांतृतीय

सवनानिचान्वाहंमुपप्रयंतइतितुप्रथमेह्नन्याज्यंमाग्निंदूतमितिद्वितीयेंतृतीयेयुक्ष्वाहीत्याज्यंवायवायाहिवीतयइत्येकां वायोयाहिशिवादिवइतिद्वें इंद्रश्चवायवेषांसुतानामितिद्वयोरन्यतरांद्विंरामित्रेवरुणेवयंमश्विनावेहगच्छंतमायाह्यद्रि भिःसुतंसजूर्विश्वेभिर्देवेभिरुतनःप्रियाप्रियास्वित्यौष्णिहंप्रउगंमुत्तमेन्वृचमभ्यासाश्चतुरक्षरानवांतृतीयेनाभिप्लविके नोक्तोमध्यंदिनंस्तंतमिद्राधसेमहेंत्रयइंद्रस्यसोमाइतिंमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचरौवैरूपंचेत्पृष्ठंयद्ध्यावइंद्रतेशतंयदिंद्रया वतस्त्वमितिंप्रगाथौस्तोत्रियानुरूपौ ॥ १० ॥ चतुर्थेहनिप्रातरनुवाकप्रतिपद्यंर्धर्चाद्योन्यूंखौद्वितीयंस्वरमोकारंत्रि मात्रमुदात्तंत्रिस्तस्यतस्यचोपरिष्टांदपरिमितान्पंचवाधौंकाराननुदात्तानुत्तमस्यतुत्रीन्पूर्वमक्षरंनिहन्यतेन्यूंख्यमानेंतद पिनिदर्शनायोदाहरिष्यामः ॥ आपो३ ३॰३॰३॰३॰३॰ऽ३॰३ ३॰३॰३॰३॰३॰ऽ३॰३ ३॰३॰३॰रेवतीःक्षयथाहिवस्वःक्रतुंच भद्रंविभृथामृतंच ॥ रायो३ ३॰३॰३॰३॰३॰ऽ३॰३ ३॰३॰३॰३॰३॰ऽ३॰३ ३॰३॰३॰श्चस्थस्वपत्यस्यपत्नीःसरस्वतीतद्गृणते वयोधौ३मापो३ आग्निंनस्ववृक्तिभिरित्याज्यंतस्योत्तमावर्जंतृतीयेषुपादेषुन्यूंखौनिनर्दश्चोक्तोन्यूंखःस्वरादिरंतओकार श्चतुर्निनर्दउदात्तौप्रथमोत्तमावनुदात्ताावितरांउत्तरोनुदात्ततरःप्लुतःप्रथमोमकारांतउत्तमंस्तदपिनिदर्शनायोदाहरिष्या मः । आग्निंनस्ववृक्तिभिः ॥ होतारंत्वावृणीमहे ॥ यज्ञो३ ३॰३॰३॰३॰३॰ऽ३॰३ ३॰३॰३॰३॰३॰ऽ३॰३ ३॰३॰३॰यस्तीर्णब र्हिषेविवोमदो३ ३॰३ ३॰३ ॐ ३शीरंपावकशोचिषंविवक्षसो३ मा ग्निंनस्ववृक्तिभिः ॥ होतारंत्वावृणीमहे ॥ ३॰३ ३॰३॰३॰

उ॒ऽउऽऽउऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउऽऽउऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽमदेथमदै॒वो३ उ॒ऽ३ उ॒ऽ३ उऽ३ मोथामोदैवोंमित्यस्यप्रतिगरोंपिवोदात्तादनुदा
त्तँस्वरितमुदात्तमितिचतुर्निंनर्देस्तदपिनिदर्शनायोदाहरिष्यामः ॥ आग्निंनस्ववृ॑क्तिभिः ॥ होतारंत्वावृणीमहे ॥
य॒ज्ञो३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउऽऽउऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउऽऽउऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽयस्तीर्णब॒र्हिषेंविवोम॒दो ३ उ॒ऽ३ उ॑ऽ३ ॐ३ शीरंपावकशोचिषंवि
वक्षसों३ माग्निंनस्ववृक्तिभिः ॥ होतारंत्वावृणीमहे ॥ उऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउऽ३ उऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽउऽ३ उ॒ऽउ॒ऽउ॒ऽमदेथमदै
वो३ उ॒ऽ३ उ॑ऽ३ उऽ३ मोथामोदेवोंमित्यस्यप्रतिगरंःप्रथमादधौंकारादध्वर्युंर्न्यूंखयेद्वितीयाद्वान्युपरमंहैकेयथावासंपाद
यिष्यंतोमन्येरंन्वायोशुक्रोअयामितेविहिहोत्राअवीतांवायोश्चतंहरीणांमिंद्रश्चवायवेषांसोमानांमाचिकितानसुक्रतूंआ
नोविश्वाभिरूतिभिंस्त्यमुवोअप्रहणमपत्यंवृजिनंरिपुंमंबितमेनदीतमइंत्यानुष्टुभंप्रउगंमेकपातिन्यःप्रथमस्तंत्वायज्ञेभि
रीमहंइदंवसोसुतमंधइतिंमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचरौंश्रुधीहवमिंद्रमरुत्वाँइंद्रेतिमरुत्वतीयंमंत्येनिविदंदध्यादनेकभावे
सूक्तानांवैराजंचेत्पृष्ठंपिबासोममिंद्रमंदतुत्वेतिस्तोत्रियानुरूपौंकुहश्रुतइंद्रोयुध्मस्यतइतिनिष्केवल्यंश्रुधीहवीयस्यतुतृ
चंआद्येर्धर्चादिषुन्यूंखंएवंकुहश्रुतीयस्यंविराजांमध्यमेषुपादेषुनित्यइहप्रतिगरोंन्यूंखादिःप्रणवांतःप्रणवैंकुहश्रुतीयाना
मर्धर्चशश्चैनदुत्तमावर्जंनतेगिरोअपिमृष्येतुरस्यंप्रवोमहेमहिवृधेभरध्वमितिचतस्रंस्तिस्रश्चविराजंस्तासामूर्ध्वमारंभणी
याभ्यंस्तृचानावपेरंन्नाद्यंमैत्रावरुणंस्तस्योत्तमादिशस्तानांतृचंब्राह्मणाच्छंसींतस्यचाच्छावाकोंयजामहइंद्रंवज्रदक्षिण

॥ ५ ॥

मितिद्वितीयांनेवमेवपंचमेहर्नियच्चिद्धिसत्यसोमपाइत्येकैकमेवमेवषष्ठेहनींद्रायहिद्यौरसुरोअनम्नतेत्येवमेव ॥ ११ ॥
स्तोमेवर्धमानैकोअद्यनर्योवनेनवायंआयाह्यर्वाङित्यष्टर्चान्यावपेरंन्नुपरिष्टात्पारुच्छेपीनांतैरप्यनतिशस्तऐंद्राणित्रैष्टु
भान्यंमरुच्छन्दान्यावपेरंन्नत्वेतान्यनोप्यातिशंसनंमेकयाद्वाभ्यांवाप्रातःसवनैपरिमिताभिरुत्तरयोःसवनयोःपंचम
स्यैममूषुवोअतिथिमुषर्बुधमितिनवाज्यंमानोयज्ञंदिविस्पृशमितिद्वैआनोवायोमहेतनइत्येकांरथेनपृथुपाजसांबहवःसू
रचक्षसंइमाउवांदिविष्टयंःपिबासुतस्यरसिनोंदेवंदेवंवोवसैदेवंदेवंबृहदुगायिषेवचइतिबार्हतंप्रउगंप्रगाथानेकेद्वितीयो
त्तमवर्जंयत्पांचजन्ययाविशैंद्रइत्सोमपाएकइर्तिमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचरांववितासीत्थाहींद्रपिबतुभ्यमितिमरुत्वती
यंशाक्करंचेत्पृष्ठंमहानाम्न्यःस्तोत्रियंस्ताअध्यर्धकारंनवप्रकृत्यातिस्रोभवंतिताभिःपुरीषपदान्युपसंतनुयात्पंचाक्षरशःपू
र्वाणिपंचंसर्वाणिवायथानिशांतंयोनिस्थानेतुयथानिशांतंसपुरीषपदाउत्तमेनसंतानंःस्वादोरित्थाविषूवतंऽउपनोहरि
भिःसुतंमिंद्रंविश्वाअवीवृधन्निर्तित्रयस्तृचाअनुरूपंःप्रेदंब्रह्मेंद्रोमदायंसत्रामदासइतिनिष्केवल्यंपांक्तेपूर्वेसूक्तेमरुत्वती
यैपांक्तेनिष्केवल्यैआद्येतुत्रिष्टुबुत्तमैतयोरवसानोशतक्रतोंसमप्सुजिदितिमरुत्वतीयैंशचीपतेनेद्येतिनिष्केवल्येनिष्केव
ल्ये ॥ १२ ॥ ॥ इतिश्रौतसूत्रेउत्तरषट्केप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॥ ॥ ॥

हरिः ॐ ३ म् ॥ षष्ठस्यप्रातःसवनेंप्रस्थितयाज्यानाँपुरस्तादन्याःकृत्वौभाभ्यामनवानंतोयजंतिंवृषन्निंद्रवृषपाणास
इंदवंःसुषुमायातमद्रिभिर्वनोतिहिसुन्वन्क्षयंपरीणसौमोषुवोअस्मदभितानिपौंस्यौषूणोअग्नेश्रृणुहित्वमीळितौग्निंहोता
रंमन्येदास्वंतँदध्यङ्हमेजनुषंपूर्वोअंगिरांइत्येवमेवमाध्यंदिनेंध्यर्धांतुतत्रानवानँपिबासोममिंद्रसुवानमद्रिभिरिंद्राय
हिंद्यौरसुरोअनम्नतेंतिंषळुपरिष्टात्त्वृचऋतुयाजानाँप्रैषमृतेसौयजंमृचंचानवानमुक्तंऋगंतैरसौयजेतिप्रेष्यैंदेवमेवयजं
तिंतुभ्यंहिन्वानोवसिष्ठगाअपइतिद्वादशांयंजायतमनुषोधरीमणीत्याज्यंमेकेनद्वाभ्यांचविग्रहंत्रिभिरवसानँचतुर्भिः
प्रणवौयत्रार्धर्चशःपारुच्छेप्यंस्तीर्णंबर्हिरितितृचौसुषुमायातमद्रिभिर्युवांस्तोमेभिर्देवयंतोअश्विनावर्महइंद्रवृषन्निंद्रास्तु
श्रौषळोषूणोऽअग्नेश्रृणुहित्वमीळितौयेदेवासोदिव्येकादशस्थैयमददाद्भसमृणच्युतमितिप्रउगंद्वेचैकाचपंचमएकपा
तिन्यउपोत्तमंउत्तमेन्वृचमभ्यासांअष्टाक्षरानवांसपूर्व्योंमहानाँत्रयइंद्रस्यसोमाइतिंमरुत्वतीयस्यप्रतिपदनुचरौयंत्वंरथ
मिंद्रसयोवृषैंद्रमरुत्वइतितिस्रइतिमरुत्वतीयंमेकेनाग्रेवसायद्वाभ्यांप्रणुयाद्वाभ्यामवसायद्वाभ्यांप्रणुयाद्यंत्रपच्छःपारु
च्छेप्यौरैवतंचेत्पृष्ठंरेवतीर्नःसधमादेंरेवाँइद्रेवतःस्तोतेतिंस्तोत्रियानुरूपांवेंद्रयाह्युपर्नःप्रघान्वस्याभूरेकइतिनिष्केवल्यंम
भित्यंदेवंसवितारमोण्योरित्येकांतत्सवितुर्वरेण्यमितिद्वेंदोषोआगाद्बृहद्गायंद्युमद्धेह्याथर्वण ॥ स्तुहिदेवंसवितारँ ॥
तमुंष्टुह्यंतःसिंधुंसूनुंसत्यस्ययुवानं ॥ अद्रोघवाचंसुशेवं ॥ सघानोदेवःसवितासाविषद्वसुपतिः ॥ उभेसुक्षितीसुधा

तुरिर्ति वैश्वदेवस्य प्रतिपदनुचरां उद्धृत्य चोत्तमं सूक्तं त्रीणींदमित्था रौद्रमिति प्रागुपोत्तमायां येयज्ञेनेत्यावपतें तस्यार्धर्च
शः प्रागुत्तमायां ऊर्ध्वं चतुर्थ्याः शिष्टेशस्त्वां स्वस्तिनो मिमीतामश्विना भगइर्ति तृचइति वैश्वदेवं ॥ १ ॥ होत्रकाणां द्विप
दास्विहोक्थ्येषुस्तुवतें तऊर्ध्वमनुरूपेभ्यों विकृतानि शिल्पानि शंसेयुर्मैत्रावरुणस्यांग्नेत्वंनो अंतमोंग्नेभवसुषमिधासमिद्धं इ
तिस्तोत्रियानुरूपांवथ वालखिल्या विहरेत्तदुक्तं षोळशिना सूक्तानांप्रथमद्वितीयेपच्छंस्तृतीयचतुर्थे अर्धर्चशंक्रक्शः पंचम
षष्ठेंव्यतिमर्शंवा विहरेत्पूर्वस्य प्रथमामुत्तरस्य द्वितीययोत्तरस्य प्रथमांपूर्वस्य द्वितीययांतयोर्नानर्चौ प्रथमद्वितीयाभ्यांपा
दाभ्यामवस्येत्प्रथमद्वितीयाभ्यां प्रणुयांत्तृतीयोत्तमाभ्यामवस्येत्तृतीयोत्तमाभ्यां प्रणुयांदेवंव्यतिमर्शमर्धर्चश उत्तरेएवं
व्यतिमर्शमृक्श उत्तरें विपरिहरे देवौत्तमे सूक्ते गायत्रेसर्वत्रैमानिवां भागधेयानीति प्रागुत्तमायां आहूयदूरोहणंरोहेंद्धंसः शु
चिषदितिपच्छो र्धर्चशं स्त्रिपद्याचतुर्थमनवानमुक्त्वां प्रणुत्यावस्येत्पुनस्त्रिपद्यार्धर्चशःपच्छएवसप्तमंमेतद्दूरोहणंमावांरा
जानावितिनित्यमैकाहिकमितिनुहौंडिनांवथ महावालभिदेतान्येवषट्सूक्तानिंव्यतिमर्शंपच्छोविहरेद्व्यतिमर्शमर्धर्च
शोव्यतिमर्शमृक्शः प्रगाथांतेषुचानुपसंतानंक्रगावानमेकपदाः शंसेदिंद्रोविश्वस्य गोपतिरिंद्रोविश्वस्य भूपतिरिंद्रोविश्व
स्यचेततींद्रोविश्वस्य राजतीर्तिचतस्रएकांमहाव्रतादाहरेंत्त्रयोविंशतिमष्टाक्षरान्पादान्महानाम्नीभ्यः सपुरीषाभ्यः षोळ
शिनोक्तः प्रतिगरोंन्यत्रैकपदाभ्योवकृष्यैकपदाअविहरंश्चतुर्थशंसेत्समानमन्यत् ॥२॥ ब्राह्मणाच्छंसिनंइमानुकंभुवना

सीषधामेतिपंचांयावाजंदेवहितंसनेमेतिंस्तोत्रियानुरूपांवपप्राचइंद्रेतिसुकीर्तिंस्तस्यार्धर्चशश्चतुर्थीमंथवृषाकपिंशंसेंद्य
थाहोताज्याद्यांचतुर्थेंपंक्तिशंसंत्विहांप्रणवांतश्चप्रतिगरोंद्वितीयेपांक्तावसानेंतस्मादूर्ध्वंकुंतापंतस्यादितश्चतुर्दश विग्राहं
निनर्दंशंसेंत्तृतीयेषुपादेषूदात्तमनुदात्तपरंयत्प्रथमंतंनिनर्देत्तदपिनिदर्शनायोदाहरिष्यामः । इ॒दंजना॒उपश्रुत । नरा॒शं
स॒स्तविंष्यते । षष्टिंसहस्रानवतिंचकौरमंआरुशमेषुदद्महों ३ मोथामोदैवोमित्यस्यप्रतिगरश्चतुर्दश्यांमेकेनद्वाभ्यांचवि
ग्रहंःशेषोर्धर्चशएताअश्वाआप्लवंतइतिंसप्ततिंपदान्यष्टादशवांनवाद्यान्यलाबुकंनिखातकमितिसप्तंयदींहनत्कथंहनत्प
र्यांकारंपुनःपुनरितिचैतेंवितताकिरणौंद्वावितिषळनुष्टुभोंदुंदुभिमाहननाभ्यांजरितरोथामोदैवंकोशबिलेजरितरोथा
मोदैवंरजनिग्रंथेर्धानांजरितरोथामोदैवोंपानहिपादंजरितरोथामोदैवोंत्तरांजनीमांजन्यांजरितरोथामोदैवोंत्तराजनीं
वर्त्मन्यांजरितरोथामोदैवेतिप्रतिगरांअवसानेष्विहेत्थंप्रागप्रागुदगितिचतस्रोंद्वेधाकारंप्रणवेनासंतन्वंन्नलाबूनिजरि
तरोथामोदैवों ३ ॥ पृषातकानिजरितरोथामोदैवों ३ ॥ अश्वत्थपलाशंजरितरोथामोदैवों ३ ॥ पिपीलिकावटोजरि
तरोथामोदैवों ३ मितिप्रतिगरांःप्रणवेषुभुगित्यभिगतइतित्रीणिपदानिंसर्वाणियथानिशांतंश्वाजरितरोथामोदैवंपर्ण
शदोजरितरोथामोदैवंगोशफोजरितरोथामोदैवेतिप्रतिगरांवीमेदेवाऽअक्रंसतेत्यनुष्टुप्पंक्तीयीयप्स्यतेंजरितरोथामोदै
वंहोताविष्टीमेंनजरितरोथामोदैवेतिप्रतिगरांवादित्याहजरितरंगिरोभ्योंदक्षिणामनयन्निंतिसप्तदशपदान्योंहजरितरो

थामोदैवंतथाहजरितरोथामोदैवेतिप्रतिगरौव्यत्यासंमध्येप्रणवउत्तमंस्त्वमिंद्रशर्मरिणेतिभूतेच्छदंस्तिस्रएताअनुष्टुभौ
यदस्याअंहुभेद्याइत्याहनस्यांआज्याद्ययोक्ताश्चतुर्थैकपृन्नरोयद्धप्राचीरजगंतेतिचैते ॥ ई३इइइइइऽई३इइइइइऽई३इ
इइ ॥ किमयमिदमाहो३ ओ३ ओ३ ओ३ मोथामोदैवोमित्यासांप्रतिगरोंदधिक्राव्णोअकारिषमित्यनुष्टुंप्सुतासोमधुमत्त
माइतिचतिस्रौंवद्रप्सोअंशुमतीमतिष्ठदितितिस्रौंच्छामइंद्रमितिनित्यमैकाहिकं ॥३॥ अथाच्छावाकस्यंप्रवइंद्रायवृत्रहं
तमायेतिंस्तोत्रियानुरूपांवथैवयामरुदुक्तोवृषाकपिनां३ ॥ ओ३ ओओओओओऽओ३ ओओओओओऽओ३ ओओओ३ ॥
मदेमधोर्मदस्यमदिरस्यमदैवो३ ओ३ ओ३ ओ३ मोथामोदैवोमित्यस्यप्रतिगरंऽक्रतुर्जनित्रीतिनित्यान्यकौहिकांन्येवमु
क्थानिंयत्रयत्रद्विपदासुस्तुवीरंन्नित्यशिल्पंत्विदमहाविंश्वजिच्चंतौचेदग्निष्टोमौंयदिवोकथ्येष्वद्विपदासुस्तुवीरंन्माध्यं
दिनएवोर्ध्वंमारंभणीयाभ्यं:प्रकृत्याशिल्पानिशंसेयुर्बार्हतान्येवसूक्तानिंवालखिल्यानांमैत्रावरुणं:सुकीर्तिंब्राह्मणाच्छं
सींवृषाकपिंचपंक्तिशंसैर्द्यौनंयइंद्रेत्यच्छावाकं:प्रत्येवयामरुदित्येतदाचक्षतैंहोतैवयामरुतमाग्निमारुतैंपुरस्तान्मारुत
स्यंपच्छ:समासमुत्तमेपदैंषष्ठेत्वेवपृष्ठ्याहंन्यहरह:शस्यस्यैकभूयसी:शस्त्वांमैत्रावरुणोदूरोहणंरोहेंत्संपातसूक्तएकाहीभ
वत्सुंनह्येकाहीभवंत्स्वहरह:शस्यानिंनारंभणीयांनकद्वंत:कद्वतांस्थानेंनित्यान्प्रगाथान्छस्त्वांसंपातानेवसंपातवंत्स्वही
नसूक्तानीतरेषुंततौंत्यान्यैकाहिकानिंसंपातवत्सुतुसर्वंस्तोमेषुंप्राकृतेवैकाहेंऽहीनसूक्तान्यादितस्तृतीयानिंसामसूक्तानि

सप्रगाथानिसर्वपृष्ठेषुपृष्ठानिपृष्ठ्येसंस्थाअग्निष्टोमःप्रथमंषोळशीचतुर्थमुक्थ्याइतरइतिपृष्ठ्यःप्रत्यक्षपृष्ठोन्यैःपरोक्षपृष्ठएतैर्वोपसृष्टैर्वैरूपादीनामभावेपृष्ठ्यःस्तोमःपवमानभावंआपर्क्यपृष्ठ्यस्तनूपृष्ठ्योहोतुश्चेच्छयैतनौधसे ॥ ४ ॥ अभिजिद्बृहत्पृष्ठउभयसामायद्यपिरथंतरंयज्ञायज्ञीयस्यस्थानेपिबवांस्त्विहसामप्रगाथःपिबासोमंतमुष्टुहीतिमध्यंदिनंस्तयोरैकाहिकैंपुरस्तादन्येवाशंसेयुरेतेएवेतिगौतमःसप्तदशत्वात्पृष्ठस्ययावत्योयावत्यःकुशानांनवतोदशतोवानिष्केवल्येतावतिसूक्तांमध्यंदिनाःस्युरितिमहान्यायोमरुत्वतीयस्योत्तमेविपरीतैंचातुर्विंशिकंतृतीयसवनंमभिप्लवत्र्यहःपूर्वस्वरसामानःस्वराणित्विहपृष्ठानितेषांस्तोत्रियायज्ञायथाअपूर्व्यंमत्स्यपायितेमहएमेनंप्रत्येतनेत्याद्योवासर्वेषांवयंघत्वासुतावंतइतितिस्रोबृहत्योयस्तेसाधिष्ठोवसइतिषळनुष्टुभइत्यनुरूपाःस्तोत्रियैर्यथायुक्ताबृहतीतथानुरूपैस्थायीन्येतानियथाबृहद्रथंतरे ॥ ५ ॥ विषुवांदिवाकीर्त्यंउदितेप्रातरनुवाकःपृथुपाजाअमर्त्यइतिषड्धाय्याःसामिधेनीनांसौर्यःसवनीयस्योपालंभ्यःसोमापौष्णोवासमुद्रादूर्मिरित्याज्यंत्यंसुमेषंकयाशुभेतिचमरुत्वतीयंमहादिवाकीर्त्यपृष्ठंविभ्राड्बृहत्पिबतुसोम्यंमधुं नमोमित्रस्यवरुणस्यचक्षसइतिस्तोत्रियानुरूपौयदिबृहद्रथंतरेपवमानयोःकुर्युर्योनीएनयोःशंसैद्रथंतरस्यपूर्वामाद्येभवतोन्याभिरपिसंनिपातंउत्तमस्त्विहसामप्रगाथोनृणामुत्वानृतमंगीर्भिरुक्थैरितितिस्रोयस्तिग्मशृंगोभित्यंमेषमिंद्रस्यनुवीर्याणीत्येतस्मिन्नैद्रीनिविदंशस्त्वाशंसेदेवोत्तराणिषट्दिवश्चिदस्यसुतइत्त्वंमेषप्रपूर्वांवृषामदःप्रमंहिष्ठाय

॥ ८ ॥

त्यमूष्विर्तीहताक्ष्यंमंततस्तस्यैकाशस्त्वांहूयदूरोहणंरोहेदितिनिष्केवल्यंविकर्णंचेद्ब्रह्मसामोर्ध्वमनुरूपांत्त्वंवोदस्ममृतीष
हंमभिप्रवःसुराधसमितिब्राह्मणाच्छंसीशंसैतनौधसयोर्योनीशंसेन्नौधसस्यपूर्वांशंसैतस्योत्तरांमेतद्धोत्रकाणांयोनिस्थानं
यच्चप्रगाथआह्वानंमेताभ्यस्तत्पंचाहावपरिमितत्वांदुत्तमेनाभिप्लविकेनोक्तंतृतीयसवनंमैकाहिकौतुप्रतिपदनुचरौभा
संचयज्ञायज्ञीयस्यस्थानेपृक्षस्यवृष्णोऽअरुषस्यनूसहइतिस्तोत्रियानुरूपौमूर्धानंदिवोअरतिंपृथिव्यांमूर्धादिवोनाभिर
ग्निःपृथिव्याइतिवांन्यासुचेदेवंलिंगास्वतोनुरूपंआवृत्ताःस्वरसामानः ॥ ६ ॥ विश्वजितोग्निनरद्वत्याज्यंचतुर्विंशेनम
ध्यंदिनोवैराजंतुपृष्ठंसन्यूंखंबृहतश्चयोनिंप्राग्वैरूपयोन्यांहोत्रकाणांपृष्ठानिशाक्करवैरूपरैवतानितेयोनीःशंसंतिवामदे
व्यस्यमैत्रावरुणंउक्थेब्राह्मणाच्छंसिनःकालेयस्याच्छावाकंऐकाहिकौस्तोत्रियावेतयोर्योनींताअंतरेणकद्वतश्चैतेषामेव
पृष्ठानांसामप्रगाथान्सत्रामदासोयोजातएवांभूरेकइतिसामसूक्तानिपुरस्तात्सूक्तानांमुक्तंतृतीयसवनंमुत्तमेनपृष्ठ्याहै
काहिकौतुप्रतिपदनुचरौबृहच्चेदग्निष्टोमसामंत्वमग्नेयज्ञानामितिस्तोत्रियानुरूपांवितिनवरात्रंःसर्वेग्निष्टोमाउक्थ्यानेकं
स्वरसाम्नोद्वितीयमाभिप्लविकंगौरायुरुत्तरंत्र्यहःस्ससैपूर्वस्मात्र्यहात्सवनशोयथांतरंगौरायुरुत्तरात्षळहःस्ससैयुग्मेभ्योगौ
रयुजेभ्यआयुर्दशरात्रेपृष्ठ्यःषळहःपूर्वंत्र्यहःपुनश्छंदोमानत्वत्रस्थायिवैरूपंतृतीयेप्रथमस्यछांदोमिकस्यंद्विषूक्तोमध्यं
दिनोवैषुवतेनिविद्धानेपूर्वेचद्वितीयस्यशंसामहांमहश्चित्त्वमिंद्रपिबासोममभितमस्यद्यावापृथिवीमहांइंद्रोनृवदितिम

शि. वे. २५

रुत्वतीयंमपूर्व्यापुरुतमानितांसुतेकीर्तिंत्वंमहाँइंद्रयोहदिवश्चिदस्यंत्वंमहाँइंद्रतुभ्यमितिनिष्केवल्यंतृतीयस्यैंद्रस्वाहा
गायत्सामंतिष्ठाहरीप्रमंदिनंइमाउत्वेतिमरुत्वतीयंसंचत्वेजग्मुरितिसूक्तेंआसत्योयात्वहंभुवंतत्तइंद्रियमितिनिष्केव
ल्यंमायाहिवनसेमानुकंबभ्रुरेकइतिद्विपदासूक्तानिंपुरस्ताद्वैश्वदेवसूक्तानांमितिनुसमूह्यः ॥ ७ ॥ व्यूह्वश्वेत्पृष्ठ्यस्यो
त्तरेत्र्यहेंमध्यंदिनेषुगायत्रांस्तृचानुपसंशस्यंतेषुनिविदोदध्यांदिमंनुमायिनंहुवेंत्यमुवःसत्रासाहंमरुत्वाँइंद्रमीढ्वस्तामिंद्रं
वाजयामस्यंयंहयेनवाइदंमुपनोहरिभिःसुतमितित्रैष्टुभांन्येषांतृतीयसवनानिंचतुर्थेहन्यादेवोयातुंप्रद्यावेतिवासिष्ठंप्र
ऋभुभ्यःप्रशुक्रैत्वितिवैश्वदेवंवैश्वानरस्यसुमतौकईंव्यक्ताअग्निंनरइत्याग्निमारुतंमष्टादशोत्तमेविराजौद्विपदाएकादश
मारुतंएकविंशतिवैश्वदेवसूक्तेपंचमस्यौदुष्यदेवःसवितादमूनाइतितिस्रौमहीद्यावापृथिवीइहज्येष्ठेइतिचतस्रंऋभुर्विं
भ्वास्तुषेजनमितिवैश्वदेवंहविष्पांतंवपुर्नुतदंग्निर्होताग्रृहपतिःसराजेतिंतिस्रइत्याग्निमारुतंमुत्तमावैश्वदेवसूक्तैसाध्या
सोत्तमाजातवेदस्यैसर्वत्राध्यासानुपसमस्यप्रणुयांत्षष्ठस्योदुष्यदेवइतिगार्त्समदंकिमुश्रेष्ठउपनोवाजाइतित्रयोदशार्भ
वंचतस्रश्चवैश्वदेवसूक्तैतृचमंत्यमुद्धरेदितिवैश्वदेवंमहश्चकृष्णंमध्वोवोनामंसप्रत्नथेत्याग्निमारुतमितिपृष्ठ्यः ॥ ८ ॥
अथछंदोमाःसमुद्रादूर्मिरित्याज्यंमावायोभूषशुचिपाउपनंःप्रयाभिर्यासिदाश्वांसमच्छांनोनियुद्भिःशतिनीभिरध्वरंप्र
सोताजीरोअध्वरेष्वस्थांद्येवायवइंद्रमादनासौयावांशतंनियुतोयाःसहस्रमित्येकपातिन्यंःप्रयद्वांमित्रावरुणास्पूर्धंन्ना

गोमतानासत्यारथेनांनोदेवशवसायाहिशुष्मिन्प्रवोयज्ञेषुदेवयंतोअर्चंन्प्रक्षोदसाधायसासस्नएषेतिप्रउगंमाध्यंदिनेसू
क्तेविपरिहृत्यैंतरयोर्निविदोदध्यांदेवमुत्तरयोश्चतुर्थपंचमेंअभित्वादेवसवितंःप्रेतांयज्ञस्यशंभुवांयंदेवायजन्मनइतितृ
चांऐभिरग्नेदुवइतिवैश्वदेवंनित्यानिद्विपदासूक्तानिंवैश्वानरोअजीजनदित्येकांसविश्वंप्रतिचाक्लृपंदृतूनुत्सृजतेवशी ॥
यज्ञस्यवयउत्तिरन् ॥ वृषापावकदीदिह्यंग्नेवैश्वानरद्युमत् ॥ जमदग्निभिराहुतः ॥ प्रयद्वस्त्रिष्टुभंदूतंवइत्याग्निमा
रुतं ॥ ९ ॥ द्वितीयस्याग्निंवोदेवमित्याज्यंकुविदंगनमसायेवृधासंःपीवोअन्नांरयिवृधःसुमेधांउच्छन्नुषसःसुदिनाअरि
प्राइत्येकपातिन्यंउशंतादूतानदभायगोपांयावत्तरस्तन्वोयावदोजइत्येकाद्वेचंप्रतिवाँसूरऽउदितेसूक्तैर्धेनुःप्रत्नस्यकाम्यं
दुहानांब्रह्माणइंद्रोपयाहिविद्वांनूर्ध्वोऽअग्निःसुमतिंवस्वोअश्रैंदुतस्यानःसरस्वतीजुषाणेतिप्रउगंहिरण्यपाणिमूतयइति
चतस्रोंमहीद्यौःपृथिवीचनोंयुवानापितरापुनरितितृचौंदेवानामिदवइतिवैश्वदेवंमृतावानंवैश्वानरंमृतस्यज्योतिषस्प
तिं ॥ अजस्रंघर्ममीमहे ॥ दिविपृष्टोअरोचतांग्निर्वैश्वानरोमहान् ॥ ज्योतिषाबाधतेतमः ॥ अग्निःप्रत्नेषुधामसुंकामो
भूतस्यभव्यस्य ॥ सम्राळेकोविराजति ॥ क्रीळंवःशर्धोंग्नेमृळेत्याग्निमारुतं ॥ १० ॥ तृतीयस्यागन्ममहेत्याज्यंप्रवी
रयाशुचयोदद्रिरेतेंतेसत्येनमनसादीध्यानांदिविक्षयंतारजसःपृथिव्यांमाविश्ववाराश्विनागतंनौयंसोमइंद्रतुभ्यंसुन्वे
आतुप्रब्रह्माणोअंगिरसोनक्षंतंसरस्वतींदेवयंतोहवंतंआनोदिवोबृहतःपर्वतादासरस्वंत्यभिनोनेषिवस्यइतिप्रउगंमेक

पातिन्यउत्तमोदोषोआगांत्प्रवांमहिद्यवीअभीतिलृचांविंद्रइषेददातुनंस्तेनोरत्नानिधत्तनेत्येकाद्वेचयेत्रिंशतीतिवैश्वदेवं
वैश्वानरोनऊतयंआप्रयातुपरावतः ॥ अग्निर्नः सुष्टुतीरुप ॥ वैश्वानरोनआगमंदिमंयज्ञंसजूरुप ॥ अग्निरुक्थेनवा
हसा ॥ वैश्वानरोअंगिरोभ्यंःस्तोमउक्थंचचाकनत् ॥ ऐषुद्युम्नंस्वर्यमत् ॥ मरुतोयस्यहिप्राग्नयेवाचमित्याग्निमारुतं
॥ ११ ॥ दशमेहन्यनुष्टुभांस्थानेंग्निंनरोदीधितिभिररण्योरितिंतृचमाग्नेयेकतांउषाअपस्वसुस्तमइतिंपच्छोद्विपदांत्रि
रुषस्यंआशुभ्रायातमश्विनास्वश्वेतिंतृचमाश्विनेकतौंस्तोकसूक्तस्यद्वितीयतृतीययोःस्थानेंग्नेघृतस्यधीतिभिरुभेसुश्चंद्र
सर्पिंषइत्येतेंइदमापःप्रवहतेत्येतस्याःस्थानंआपोअस्मान्मातरःशुंधयंत्वित्यंच्छावोअग्निमवसेंप्रत्यस्माइतितृचयोःस्थाने
च्छानःशीरशोचिषंप्रतिश्रुतायवोधृषदितिंतृचावच्छावाकंःपरित्वाग्नेपुरंवयमित्येतस्याःस्थानेंग्नेहंसिन्यत्रिणमित्युत्तिष्ठ
तावपश्यतेत्येतस्याःस्थानंउत्तिष्ठन्नोजसासहेंत्युरुविष्णोविक्रमस्वेतिघृतयाज्यास्थानेंभवामित्रोनशेव्योघृतासुतिरित्यं
हरहश्चाहर्गणेषुयत्रैतदहःस्यात्सिनीवाल्यांअभ्यस्येदित्येकेंनास्मिन्नहनिकेनचित्कस्यचिद्विवाच्यंमविवाक्यमित्येतदा
चक्षतेंसंशयेबहिर्वेदिस्वाध्यायप्रयोगोंतर्वेदीत्येकेंनव्यंजनेनोपहितेनवार्थंःप्रत्यसित्वाप्रायश्चित्तंजुहुयुरग्नेतमद्याश्वंन
स्तोमैरित्याज्यंपंचाक्षरेणविग्रहोंदशाक्षरेणवांत्वारथंयथोतयइत्येतस्याःस्थानेंत्रिकद्रुकेषुमहिषोयवाशिरमितिंसखाय
आशिषामहीतितिस्रउष्णिहोमरुत्वाँइंद्रेतिमरुत्वतीयंकयानश्चित्रआभुवदित्येतासुरथंतरंपृष्ठंतस्ययोनिंशंसेंद्धहतश्चगा

णगारिंदशरात्रेयुग्मान्वयत्वांत्ताक्ष्यैंणैकपदाउपसंशस्यंऋगावानमेकपदाःशंसैदिंद्रोविश्वस्यगोपतिरितिचतस्रंऽउत्तम
योपसंतानौयइंद्रसोमपातमइतिषळुष्णिहौयुध्मस्यतइतिनिष्केवल्यैंतत्सवितुर्वृणीमहइत्येतस्याःस्थानेंभित्यंदेवंसवि
तारमोण्योरिंत्यृभुक्षणइत्यार्भवंपश्वानतायुमितिद्वैपदंसमिद्धमाग्निंसमिधागिरागृणइतितृचश्चंद्विप्रतीकंजातवेदस्यंचतु
र्थेनव्यूह्वस्येतराणिसूक्तानिवामदेव्यमग्निष्टोमसामाग्निंनरोदीधितिभिररण्योरितिंस्तोत्रियानुरूपावग्निष्टोमंइदमहरू
ध्वंपत्नीसंयाजेभ्यः ॥ १२ ॥ गार्हपत्येजुह्वतीहरमेहरमध्वंमिहधृतिरिहस्वधृतिंरग्नेवाट्स्वाहावाळित्याग्नीध्रीयंउप
सृजंधरुणंमातरंधरुणोधयन् । रायस्पोषमिषमूर्जंमस्मासुदीधरत्स्वाहेतिंसदःप्रसृप्यमानसेनस्तुवतैंयर्हिस्तुतंमन्येतां
ध्वर्यवित्याह्वयीतंहोहोतरितीतरंआयंगौःपृश्निरक्रमीदित्युपांशुंतिस्रःपराचीःशस्त्वांव्याख्यास्वरेणंचतुर्होतॄन्व्याचक्षी
तंदेवावाअध्वर्यौंप्रजापतिगृहपतयःसत्रमासतोंहोतंस्तथाहोतरित्यध्वर्युःप्रतिगृणांत्यवसितेवसितेदशसुपदेषुतेषांचि
त्तिःस्रुगासी३त् । चित्तमाज्यमासी३त् । वाग्वेदिरासी३त् । आधीतंबर्हिरासी३त् ॥ केतोअग्निरासी३त् । विज्ञा
तमग्नीदासी३त् । प्राणोहविरासी३त् । सामाध्वर्युरासी३त् । वाचस्पतिर्होतासी३त् । मनउपवक्तासी३त् ।
तेवाएतंग्रहमगृह्णत । वाचस्पतेविधेनामन् । विधेमतेनाम । विधेस्त्वमस्माकंनाम्नाद्यांगच्छ । यांदेवाःप्रजा
पतिगृहपतयऋद्धिमराध्नुवंस्तामृद्धिंरात्स्यामंइत्यपव्रजत्यध्वर्युरथप्रजापतेस्तनूरितरउपांश्वनुद्रवतिंब्रह्मोद्यंचान्नादाचा

न्नपत्नीचंभद्राचकल्याणीचांनिलयाचापभयाचांनाष्टाचानाप्याचांनाधृष्याचाप्रतिधृष्याचांपूर्वांचाभ्रातृव्याचेतित
न्वोंग्निर्गृहपतिरितिहैकआहुंःसोस्यलोकस्यगृहपतिर्वायुर्गृहपतिरितिहैकआहुंःसोंतरिक्षलोकस्यगृहपतिरसौवैगृहपति
र्योसौतपत्यैषपतिर्ऋतवोगृहाः ॥ येषांवैगृहपतिंदेवंविद्वान्गृहपतिर्भवतिराध्नोतिसगृहपतींराध्नुवंतितेयजमानाः ॥
येषांवाअपहतपाप्मानंदेवंविद्वान्गृहपतिर्भवत्यपसगृहपतिःपाप्मानंहतेपतेयजमानाः पाप्मानंघ्नतेध्वर्योअरात्स्मेत्युच्चै
रेषायाज्यैषवषट्कारोनानुवषट्कारोत्युक्तंवषट्कारानुमंत्रणंमरात्स्महोतरित्यध्वर्युःप्रत्याहंमनसाध्वर्युर्ग्रहंगृहीत्वांमनसा
भक्षमाहरतिंमानसेषुभक्षेषुंमनसोपह्वानभक्षणेंमनसात्मानमाप्यांय्यौदुंबरींसमन्वारभ्यंवाचंयच्छंत्यानक्षत्रदर्शनात्त
त्रानधरान्पाणींश्चिकीर्षेरन्दृश्यमानेष्वध्वर्युमुखांःसमन्वारब्धाःसर्पंत्यातीर्थदेशांद्युवंतमिंद्रापर्वतापुरोयुधेतिजपंतो
ध्वर्युपथेनेत्येकेंदक्षिणस्यहविर्धानस्याधोक्षेणेत्येकेंप्राप्यवरान्वृत्वावाचंविसृजंतेंयदिहोनमकर्मयदित्यरीरिचाम । प्रजा
पतिंतत्पितरमप्येत्वित्यंथवाचंनिह्वंतेंवागैतुवागुपैतुंवागुपमैतुवागित्युत्करदेशेंसुब्रह्मण्यांत्रिराहूयंवाचंविसृजंतेंनित्य
स्त्विहवाग्विसर्गएतावत्सात्रंहोतृकर्मांन्यत्रमहाव्रतांत्तदेषाभियज्ञगाथागीयते ॥ अतिरात्रश्चतुर्विंशंषळहावभिजित्स्व
राः ॥ विषुवान्विश्वजिच्चैवंच्छंदोमादशमव्रतं ॥ प्रायणीयश्चतुर्विंशंपृष्ठ्योभिप्लवएवच ॥ अभिजित्स्वरसामानोविषु
वान्विश्वजित्तथा ॥ छंदोमादशमंचाहंउत्तमंतुमहाव्रतं ॥ अहीनैकाहःसत्राणांप्रकृतिःसमुदाहृियते ॥ यद्यन्यधीयतेपू

र्वधीयतैतंप्रतिग्रामंत्यहार्निपंचविंशतिर्यैर्वैसंवत्सरोमितः ॥ एतेषामेवप्रभवंस्त्रीणिषष्टिशतानियदितिंतद्येकेचनछांदो
ग्येवार्ध्वर्यवेवाहोत्रामर्शाः समाम्नातानतान्कुर्यादकृत्स्नत्वाद्धौत्रस्यंछंदोगप्रत्ययंस्तोमंःस्तोत्रियःपृष्ठंसंस्थेत्यध्वर्युंप्रत्ययं
तुव्याख्यानैंकामकालदेशदक्षिणानांदीक्षोपसंत्प्रसवसंस्थोत्थानानामेतावत्त्वंहविषांमुच्चैरुपांशुतायांहविषांचानुपूर्व्यं
मेतेभ्यएवाहोभ्योहीनैकाहांन्पश्चात्तरान्व्याख्यास्यामः ॥ १३ ॥ एतद्विदंब्रह्मचारिणमनिराकृतिनैंसंवत्सरावमंचा
रयित्वांव्रतमनुयुज्यानुक्रोशिनेप्रब्रूयांदुत्तरमहर्महानाम्नीरग्नंउदगयनेपूर्वपक्षेश्रोष्यंन्बहिर्ग्रामात्स्थालीपाकंतिलमिश्रं
श्रपयित्वांचार्यायवेदयीतंविदितेव्रतसंशयान्पृष्ट्वांलघुमात्राच्चेदापत्कारितास्युंरन्वारब्धेजुहुयांदग्नावग्निश्चरतिप्रविष्टं
ऋषीणांपुत्रोअधिराजएषः ॥ तस्मैजुहोमिहविषाघृतेनंमादेवानांमोमुहद्भागधेयंमोअस्माकंमोमुहद्भागधेयंस्वाहा ॥
यातिरश्चीनिपद्यतैहंविधरणीइति ॥ तांत्वाघृतस्यधारयांयजेसम्राधनीमहंस्वाहा ॥ यस्मैत्वाकाममकामायंवयंसम्राड्यजा
महे ॥ तमस्मभ्यंकामंदत्त्वांथेदंत्वंघृतंपिबस्वाहा ॥ अयंनोअग्निर्वरिवःकृणोत्वयंमृधःपुरएतुप्रभिंदन् ॥ अयंशत्रून्जयतु
जर्हृषाणोयंवाजंजयतुवाजसातौस्वाहा ॥ असूयंत्यैचानुमत्यैचस्वाहा ॥ प्रदात्रेस्वाहा ॥ व्याहृतिभिश्चपृथग्घुत्वांहैतंस्था
लीपाकंसर्वमशानेतिंभुक्तवंतमपामंजलिपूर्णमादित्यमुपस्थापयैत्त्वंव्रतानांव्रतपतिरासिंव्रतंचरिष्यामितच्छकेयंतेनशके
यंतेनराध्यासमितिंसमाप्यसंमील्यवाचंयच्छेत्कालमभिसमीक्षमाणोयदासमयिष्यादाचार्येणैकरात्रंमध्यायोपपादनां

त्रिरात्रंवानित्याध्यायेनंतमेवकालमभिसमीक्षमाणंआचार्योंहतेनवाससांत्रिःप्रदक्षिणंशिरःसमुखंवेष्टयित्वांहैतंकालमे
वंभूतोस्वपन्भवेतिंतंकालमस्वपन्नासीतांनुवक्ष्यमाणैंपराजितायांदिश्यग्निंप्रतिष्ठाप्यांसिमुदकमंडलुंमश्मानमित्युत्तरं
तोग्नेःकृत्वांवत्सतरींप्रत्यगुदगसंश्रवणेबध्वांपश्चादग्नेराचार्यस्तृणेषूपविशैंदपराजितांदिशमभिसमीक्षमाणौंब्रह्मचारी
लेपान्परिमृज्यंप्रदक्षिणमग्निमाचार्यंचकृत्वोपसंगृह्यंपश्चादाचार्यस्योपविशेत्तृणेष्वेवंप्रत्यग्दक्षिणाभिसमीक्षमाणंःपृष्ठेन
पृष्ठंसंधायब्रूयांन्मनसामहानाम्नीर्भो ३ अनुब्रूहीतिंपुनःपृष्ठानुक्रोशिनैंसंमील्यैंवानुब्रूयांत्सपुरीषपदास्त्रिरनूच्यौंन्मुच्यो
ष्णीषमादित्यमीक्षयैंन्मित्रस्यत्वाचक्षुषाप्रतीक्षैंमित्रस्यत्वाचक्षुषासमीक्षैंमित्रस्यवश्चक्षुषानुवीक्षइतिंदिशःससंभाराःपुन
रादित्यैंमित्रस्यत्वाचक्षुषाप्रतिपश्यामिंयोस्मान्द्वेष्टियंचवयंद्विष्मंस्तंचक्षुषोर्हैंतुर्क्षैच्छत्विर्तिंभूमिमुपस्पृशैंदग्नइळानम
इळांनमऋषिभ्योमंत्रकृद्भ्योंमंत्रपतिभ्योनमोवोअस्तुदेवेभ्यंःशिवानःशंतमाभवंसुमृळीकासरस्वतिमातेव्योमसंदृशि ॥
भद्रंकर्णेभिःश्रृणुयामदेवाःशंनइंद्राग्नीभवतामवोभिंःस्तुषेजनंसुव्रतंनव्यसीभिंःकयानश्चित्रआभुवदितितिस्रंःस्योनापृ
थिविभवेतिसमाप्यंसमानंसंभारवर्जंमेषद्वयोःस्वाध्यायधर्मआचार्यवदेकःफाल्गुनाद्याःश्रवणायांअनधीतपूर्वाणाम
ध्यायस्तैष्यांद्यधीतपूर्वाणामधीतपूर्वाणां ॥ १४ ॥ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेउत्तरषट्केद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ ॥
हरिःॐम् ॥ उक्तप्रकृतयोहीनैकाहांःसिद्धैरहोभिरह्नामतिदेशौंनतिदेशेत्वेकाहोज्योतिष्टोमौंद्वादशशतदक्षिणंस्ते

नशस्यमेकाहानांँगोआयुषीविपरीतेद्व्यहानौत्र्यहाणांपृष्ठ्यत्र्यहः पूर्वोभिप्लवत्र्यहौवैवंप्रायाश्चदक्षिणा अर्वागतिरात्रेभ्यः
साहस्रास्त्वतिरात्राद्व्यहास्त्र्यहाश्चयेभूयांसस्त्र्यहादहीनाः सहस्रंतेषांत्र्यहेप्रसंख्यायान्वहंततः सहस्राणिसमावत्वेवंदक्षि
णानयेयुरतिरिक्ता स्तूत्तमेधिका अतिदिष्टानांस्तोमपृष्ठसंस्थान्यत्वादनन्यभावोनित्यानैमित्तिकाविकारामाध्यंदिनेतुहो
तुर्निष्केवल्यैस्तोमकारितंशस्यंतत्रोपजनस्तार्क्ष्यवर्जमग्रेसूक्तानांहानौततएवोद्धारोयेर्वाक्छिन्नवृतस्तोमाः स्युस्तृचाएवत
त्रसूक्तस्थानेषुयथानित्यानिविदोभ्युदियात् ॥ १ ॥ उक्तानिचातुर्मास्यानिसोमान्वक्ष्यामः पर्वणांस्थानेयूपकानेकैप
रिधौपशुंनियुंजंतिवैश्वदेव्याः स्थानेप्रथमंपृष्ठ्याहर्जनिष्ठाउग्रउग्रोजज्ञइतिमध्यंदिनेऐकाहिकाहोत्राः सर्वत्रप्रथमसांपाति
केष्वहः स्वेकाहीभवत्सुवैश्वानरपार्जन्येहविषीअग्नीषोमीयस्यपशोः पशुपुरोळाशेन्वायातयेयुः प्रातः सवनिकेषुपुरोळाशेषु
वैश्वदेव्याहवींष्यन्वायातयेयुर्वैश्वदेवः पशुर्बार्हस्पत्यानूबंध्यावरुणप्रघासस्थानेद्व्यहउत्तरस्याह्नः प्रातः सवनिकेषुपुरोळा
शेषुवरुणप्रघासहवींष्यन्वायातयेयुर्मारुतवारुणौपशूमैत्रावरुण्यनूबंध्याग्निष्टोमऐंद्राग्नस्थानेसाकमेधस्थानेत्र्यहोतिरा
त्रांतोद्वितीयस्याह्नोनुसवनंपुरोळाशेषुपूर्वेद्युर्हवींषितृतीयेहन्युपांश्वंतर्यामौहुत्वापौर्णदर्वंप्रातः सवनिकेषुक्रैळिनंमाध्यं
दिनेषुमाहेंद्राण्यंतरेणघृतयाज्यैदक्षिणेमार्जालीयेपित्र्यातत्रोपस्थानंयथानतिप्रणीयचरतामनूबंध्यायाः पशुपुरोळाशं
आदित्यमन्वायातयेयुराग्नेय्यैंद्राग्निकादशिनाः पशवः सौर्यानूबंध्याग्निष्टोमः शुनासीरीयायाः स्थानेप्रातः सवनिकेषुपुरो

ळाशेषुंशुनासीरीयायाहवींष्यन्वायातयेयुर्वायव्यः पशुराश्विन्यनूबंध्यान्वहंपंचाशच्छोदक्षिणाः ॥ २ ॥ अथराजसू
र्याः पुरस्तात्फाल्गुन्याः पौर्णमास्याः पवित्रेणाग्निष्टोमेनाभ्यारोहणीयेनयजेतंपौर्णमास्यांचातुर्मास्यानिप्रयुंक्तेनित्यानिप
र्वाणिचक्राभ्यांतुपर्वांतरेषुचरंत्यहर्विपर्ययंपक्षविपर्ययंवासंवत्सरांतेसमानपक्षेभिषेचनीयदशपेयाउक्थ्योबृहत्पृष्ठउभय
सामाभिषेचनीयः संस्थितेमरुत्वतीयेदक्षिणतआहवनीयस्यहिरण्यकशिपावासीनोभिषिक्तायपुत्रामात्यपरिवृतायराज्ञे
शौनःशेपमाचक्षीतंहिरण्यकशिपावासीनऽआचष्टेहिरण्यकशिपावासीनः प्रतिगृणातियशोवैहिरण्यंयशसैवैनंतत्समर्ध
यंत्योमित्यृचः प्रतिगरएवंतथेतिगाथायाओमितिवैदैवंतथेतिमानुषंदैवेनचैवैनंतन्मानुषेणचपापादेनसः प्रमुंचतितस्मा
द्योराजाविजितीस्यादप्ययजमानआख्यापयेतैवैतच्छौनःशेपमाख्यानंनहास्मिन्नल्पंचनैनः परिशिष्यतेसहस्रमाख्यात्रे
दद्याच्छतंप्रतिगरित्रेयथास्वमासनेसंसृपेष्टिभिश्चरित्वादशपेयेनयजेततत्रदशदशैकैकंचमसंभक्षयेयुर्नित्यान्प्रसंख्यायेत
राननुप्रसर्पयेयुर्येमातृतः पितृतश्चदशपुरुषंसमनुष्ठिताविद्यातपोभ्यांपुण्यैश्चकर्मभिर्येषामुभयतोनाब्राह्मण्यंनिनयेयुः पि
तृतइत्येकेनवग्वासः सुतसोमासइंद्रंसखाहयत्रसखिभिर्नवग्वैरितिनिविद्धानयोराद्येसूक्तमुखीयेइत्युक्तएतेप्रतीयादुत्तर
आपूर्यमाणपक्षेकेशवपनीयोबृहत्पृष्ठोतिरात्रोद्वयोर्मासयोर्व्युष्टिद्व्यहोग्निष्टोमः पूर्वमहः सर्वस्तोमोतिरात्रउत्तरमुत्तरआपू
र्यमाणपक्षेक्षत्रस्यधृतिरग्निष्टोमः ॥ ३ ॥ इतिराजसूयान्यायक्लृप्ताश्चदक्षिणाअन्यत्राभिषेचनीयदशपेयाभ्यामभि

षेचनीयेतुं॑द्वात्रिंशतंद्वात्रिंशतंसहस्राणिपृथङ्मुख्येभ्यः॑षोळशषोळशद्वितीयिभ्योँष्टावष्टौतृतीयिभ्यः॑श्चत्वारिचत्वारिपा
दिभ्यः॑संसृपेष्टीनां॑हिरण्यमाग्नेय्याँवत्सतरीसारस्वत्या॑मवध्वस्तःसावित्र्याँश्यामःपौष्ण्याँशितिपृष्ठोबार्हस्पत्याया॑मृषभ
ऐंद्र्याँमहानिरष्टोवारुण्याँसाहस्रोदशपेर्यइमाश्वादिष्टदक्षिणा॑ःसौवर्णीस्रगुद्गातुरश्वःप्रस्तोतुं॑र्धेनुःप्रतिहर्तुरजःसुब्रह्मण्या
यैंहिरण्यप्राकाशावध्वर्योंराजतौप्रतिप्रस्थातुं॑र्द्वादशपृष्ठौह्योगार्भिणोब्रह्मणोंवशामैत्रावरुणस्य॑रुक्मोहोतुं॑र्ऋषभोब्राह्मणा
च्छंसिने॑ःकार्पासंवासःपोतुं॑ःक्षौमीवरासीनेष्टुं॑रेकयुक्तंयवाचितमच्छावाकस्या॑नड्वानाग्नीध्रस्य॑वत्सतर्युन्नेतुं॑स्त्रिवर्षःसांडो
ग्रावस्तुतः ॥४॥ उशनसःस्तोमेने॑नगरगीर्णमिवात्मानंमन्यमानोयजेतौशनायत्सहस्यै ३ रयातँ ॥ त्वमपोयदवेतुर्वशायेति
सूक्तमुखीयैंगोस्तोमभूमिस्तोमं॑वनस्पतिसवानाँनताअर्वा॑रेणुककाटोअश्वुतैंनतानशंतिनदभातितस्करौंबळित्थापर्वता
नाँदृह्वाचिद्यावनस्पतींन्देवेभ्योवनस्पतेहवींषिंवनस्पतेरशनयानियूयेतिसूक्तमुखीया॑आधिपत्यकामोब्रह्मवर्चसकामो
वा॑बृहस्पतिसवेनयजेत॑तस्यतृचाःसूक्तस्थानैंष्वग्निर्देवेषुराजतीत्याज्यँयस्तस्तंभधुनेतयइतिसूक्तमुखीयैंइंद्रमरुत्वइहन्
णामुत्वेतिमध्यंदिने॑उदुष्यदेवःसविताहिरण्यया॑घृतवतीभुवनानामभिश्रियैंद्रऋभुभिर्वा॑जवद्भिःसमुक्षितँस्वस्तिनोमि
मीतामश्विनाभगइतिवैश्वदेवँवैश्वानरंमनसाग्निंनिचाय्यंप्रयंतुवाजास्तविषीभिरग्नयः॑समिद्धमग्निंसमिधागिरागृणइ
त्याग्निमारुतँहोत्रकाऊर्ध्वस्तोत्रियानुरूपेभ्यः॑प्रथमोत्तमांस्तृचान्छंसेयुः॑प्रगाथेभ्यस्तुमाध्यंदिनेनुसवनं॑मेकादशैकादशद

क्षिणाएकादशैकादशवासहस्राणिशतानिवाश्वोमाध्यंदिनेधिकोभुवांभ्रातृव्यवानधिबुभूषुर्यजेतसद्यस्क्रियानुक्रियाप
रिक्रियावांस्वर्गकामएकत्रिकेणत्र्येकेनवान्नाद्यकामोगोतमस्तोमेनयइच्छेद्दानकामामेप्रजास्यादित्येतेषांसप्तानांशस्यमु
क्थंबृहस्पतिसवेनत्वंभुवःप्रतिमानंपृथिव्याभुवस्त्वमिंद्रब्रह्मणामहान्त्सद्योहजातोवृषभःकनीनस्त्वंसद्योअपिबोजातइं
द्रानुत्वाहिघ्नेअधदेवदेवाअनुतेदायिमहइंद्रियायकथोनुतेपरिचराणिविद्वानितिद्वेएकस्यचिन्मेविश्वस्त्वोजएकंनुत्वा
सत्पतिंपांचजन्यंत्र्यर्यमामनुषोदेवतातांप्रघान्वस्यमहतोमहानीत्थाहिसोमइन्मदइंद्रोमदायवावृधइतिसूक्तमुखीयाः
॥ ५ ॥ गोतमस्तोममंतरुक्थ्यंकुर्वीतग्रहांतरुक्थ्यश्चेदग्नेमरुद्भिर्ऋक्वभिःपाइंद्रावरुणाभ्यांमत्स्वेंद्राबृहस्पतिभ्यामिंद्रा
विष्णुभ्यांसजूरित्याग्निमारुतेपुरस्तात्परिधानीयायाआवपेतोभय्योराह्वानमन्यतरस्यामेकंउक्थ्यःस्तोत्रियेषुचेद्यज्ञाय
ज्ञीयेनस्वैर्वासकृदाहूयस्तोत्रियांस्तथानुरूपाननन्यत्राप्येवंस्तोत्रियानुरूपसंनिपातेयद्युवैयज्ञायज्ञीययोनौसवैरेवोक्थ्य
सामभिःप्रकृत्यास्यात्तथासति ॥ ६ ॥ श्येनाजिराभ्यामभिचरन्यजेतांहंमनुर्गर्भेनुसंस्त्वयामन्योयस्तेमन्यवितिमध्यं
दिनेशेषोबृहस्पतिसवेनसन्नद्धालोहितोष्णीषानिस्त्रिंशिनोयाजयेयुःशरमयंबर्हिर्मौसलाःपरिधयोबैभीतकइध्मोवाघा ॥ १४ ॥
तकोवापगूर्याश्रावयेत्प्रत्याश्रावयेच्चच्छिंदन्निववषट्कुर्याद्रुषन्निवजुहुयात्साद्यस्क्रेपूर्वरावेदिःखलउत्तरवेदिःखलेवाली
यूपःस्फ्यग्रोयूपोचषालःकलापीचषालइत्यागंतुकाविकाराअन्यांश्चाध्वर्यवोविदुःसिद्धेतुशस्येहोतासंप्रैषान्वयस्यात्पा

प्याकीर्त्यापिहितोंमहारोगेणवायोवालंप्रजननःप्रजांनविंदेतंसोग्निष्टुतायजेतंतिष्ठाहरीयोजातएवेतिमध्यंदिनंःसर्वाग्ने
यश्चेत्त्तोत्रियानुरूपांआग्नेयाःस्युर्विचारिवापिवांसर्वेषुदेवताशब्देष्वग्निमेवाभिसंनमैत्तथासत्यन्वक्षांमिंद्रस्तुतायजेतैंद्र
सोममिंद्रंस्तवेतिमध्यंदिनोंभूतिकामोवाग्रामकामोवांप्रजाकामोवोपहव्येनयजेतेंमाउत्वायएकइदितिमध्यंदिनंइंद्रा
ग्न्योःकुलायेनप्रजातिकामंस्तिष्ठाहरीतमुष्टुहीतिमध्यंदिनंऋषभेणविजिगीषमाणोंमरुत्वाँइंद्रयुध्मस्यतइतिमध्यंदिनंस्ती
व्रसोमेनान्नाद्यकामंःकस्यवीरस्तीव्रस्याभिवयसइतिमध्यंदिनोंविघनेनाभिचरँस्तस्यशस्यमजिरेणैंद्राविष्णोरुत्क्रांतिना
स्वर्गकामंइमाउत्वाद्यौर्नयइंद्रेतिमध्यंदिनोंयःकामयेतनैष्णिह्यंपाप्मनइयामितिंसऋतपेयेनयजेतंऋतस्यहिशुरुधःसंति
पूर्वीरितिसूक्तमुखीयैंसत्येनचमसान्भक्षयंतिंसत्यमियंपृथिवींसत्यमयमग्निःसत्यमयंवायुःसत्यमसावादित्यइतिंसोमच
मसोदक्षिणा ॥ ७ ॥ अतिमूर्तिनायक्ष्यमाणोंमासंसौर्याचांद्रमसीभ्यांमिष्टीभ्यांयजेतंशुक्लंचांद्रमस्यासौर्ययेतरंमत्रा
हगोरमन्वतंनवोनवोभवतिजायमानंस्तरणिर्विश्वदर्शतंश्चित्रंदेवानामुदगादनीकमितियाज्यानुवाक्याःसईंमहींधुनिमे
तोररम्णांत्स्वप्नेनाभ्युप्याचुमुरिंधुनिंचेतिसूक्तमुखीयैंसूर्यस्तुतायशस्कामंःपिबासोममभींद्रंस्तवेतिमध्यंदिनोंव्योम्नान्ना
द्यकामोंविश्वदेवस्तुतायशस्कामंःपंचशारदीयेनपशुकामंएतेषांत्रयाणांकयाशुभातदिदासेतिमध्यंदिनंउभयसामानौ
पूर्वाउक्थ्यंःपंचशारदीयोंविशोविशोवोअतिथिमित्याज्यँकण्वरथंतरंपृष्ठंगोसववविधौंपशुकामंइंद्रसोममेतायामेतिम

ध्यंदिनौदशसहस्राणिदक्षिणाः षोळशैकाहाआयुर्गौरितिव्यत्यासंमुद्भिद्वलभिदौस्वर्गकामंइंद्रसोममिंद्रः पूर्भिदितिम
ध्यंदिनौविनुत्यभिभूत्योरिषुवज्रयोश्चमन्युसूक्तेअभिचरन्यजेतंत्विष्यपचित्यौः सम्राट्स्वराजोराड्विराजौः शदस्यचैका
हिकैउपशदस्यराशिमराययोश्चकयाशुभीयतदिदासीयैंभूतिकामराज्यकामान्नाद्यकामैंद्रियकामतेजस्कामानामेतेका
माद्वयोर्द्वयोर्ऋषिस्तोमाव्रात्यस्तोमाश्चपृष्ठ्याहानिनाकसदऋतुस्तोमादिक्स्तोमाश्चाभिप्लवाहानि ॥ ८ ॥ वाजपेयेनाधि
पत्यकामः सप्तदशदीक्षाः सप्तदशापवर्गोवाहिरण्यस्रजऋत्विजोयाजयेयुर्वज्रकिंजल्काशतपुष्कराहोतुर्विश्वजिदाज्यैक
याशुभातदिदासेतिमध्यंदिनः संस्थितेमरुत्वतीयैंबार्हस्पत्येष्टिराज्यभागप्रभृतीळांतांबृहस्पतिः प्रथमंजायमानोबृहस्प
तिः समजयद्वसूनिंत्वामीळतेअजिरंदूत्यायाग्निंसुदीतिंसुदृशंगृणंतइतिसंयाज्यैयदित्वध्वर्यवआजिंजापयेयुरथब्रह्मातो
र्थदेशैमयूखेचक्रंप्रतिमुक्तंतदारुह्यप्रदक्षिणमावर्त्यमानेवाजिनांसामगायादाविर्मर्याआवाजंवाजिनोअग्मन् ॥ देवस्य
सवितुः सवे ॥ स्वर्गाअर्वंतोजयतः स्वर्गाअर्वंतोजयतीतिवायदिसामनाधीयात्रिरेतामृचंजपेत्तृतीयेनाभिप्लविकेनोक्तंतृ
तीयसवनंचित्रवतीषुचेत्स्तुवीरंस्त्वंनश्चित्रऊत्याग्नेविवस्वदुषसइत्यग्निष्टोमसाम्नः स्तोत्रियानुरूपौषोळशीत्विहतस्मादू
र्ध्वमतिरिक्तोक्थंप्रतत्तेअद्यशिपिविष्टनामंप्रतद्विष्णुस्तवतेवीर्येणेतिस्तोत्रियानुरूपौब्रह्मजज्ञानंप्रथमंपुरस्तादित्तेदित्सु
प्रराध्यंत्वामिच्छवसस्पतेतंप्रत्नथेतित्रयोदशानामेकांशिष्ट्वाहूयदूरोहणंरोहेद्बृहस्पतेयुवमिंद्रश्चवस्वइतिपरिधानीयावि

भ्राड्बृहत्पिबतुसोम्यंमध्विति याज्यांतस्य गवांशतानामश्वरथानामश्वानांसाद्यानांवह्यानांमहानसानांदासीनांनिष्क
कंठीनांहस्तिनांहिरण्यकक्ष्याणांसप्तदशसप्तदशानिदक्षिणांदशान्येदक्षिणागणाधनानांशतावमापरार्ध्यानांपूर्वान्वाग
णशोभ्यस्यैत्सप्तदशसप्तदशसंपादयेदितिवाजपेयंस्तेनेष्ट्वाराजाराजसूयेनयजेतंब्राह्मणोबृहस्पतिसवेन ॥ ९ ॥ अनिरुक्त
स्यचतुर्विंशेनंप्रातःसवनंचतृतीयसवनंचतंप्रत्नथेतितुत्रयोदशवैश्वदेवंकयाशुभातदिदासेतिमध्यंदिनौहोत्रकाऊर्ध्वंस्तो
त्रियानुरूपेभ्यंःप्रथमान्तसंपातान्छंसेयुरहीनसूक्तानिवैवंपूर्वंसवनेंबृहत्पृष्ठेष्वसमाम्नातेषुप्रतिकामंविश्वजिच्छिल्पंस्तस्य
समानंविश्वजिताप्रगाथेभ्यौबृहस्पतिसवेनाज्यंनिष्केवल्यमरुत्वतीयौचतृचौताभ्यांतुपूर्वेऐकाहिकैंहोत्रकाऊर्ध्वंप्रगाथे
भ्यंःशिल्पान्यविकृतानिशंसेयुःसामसूक्तानिचांद्यांस्तृचानहीनसूक्तानांमंत्यानामैकाहिकानांमुत्तमान्तसमानंतृतीयसव
नंबृहस्पतिसवेनंनाभानेदिष्ठस्त्विहंपूर्वौवैश्वदेवात्तृचांदेवयामरुच्चाग्निमारुतेमारुतांत्तयोरुक्तःशस्योपायः ॥ १० ॥
यस्यपशवोनोपधरेरंन्नन्यान्वाभिजनान्निनीत्सेतंसोप्तोर्यामेणयजेतंमाध्यंदिनेशिल्पयोनिवर्जंमुक्तोविश्वजितैकाहेनंगर्भ
कारंचेत्स्तुवीरंस्तथैवस्तोत्रियानुरूपांत्रथंतरेणाग्रेततोवैराजेनंततोरथंतरेणंबृहद्वैराजाभ्यांवैवमेववामदेव्यशाक्करेमैत्रा
वरुणस्यंनौधसवैरूपेब्राह्मणाच्छंसिनंःश्यैतवैरूपेवांकालेयरैवतेअच्छावाकस्यंसामानंतर्येणंद्वौद्वौप्रगाथावगर्भकारंम
तिरात्रस्त्विहांद्वैपदोक्थ्यश्चेद्वैषुवतंतृतीयसवनंमूर्ध्वमाश्विनादतिरिक्तोक्थानिजराबोधतद्विविड्ढिजरमाणःसमिध्यसे

ग्निर्नेंद्रेणाभात्यग्निः क्षेत्रस्यपतिनावयमितिपरिधानीयांयुवंदेवाक्रतुनापूर्व्येणेतियाज्यांयदद्यकच्चवृत्रहंन्नुद्धेदभिश्रुताम
घंमानोविश्वाभिःप्रातर्यावाणांक्षेत्रस्यपतेमधुमंतमूर्मिमितिपरिधानीयांयुवांदेवास्त्रयएकादशासइतियाज्यांतमिंद्रंवाज
यामसिमहाँइंद्रोयओजसांनूनमश्विनातंवांरथंमधुमतीरोषधीर्द्यावआपइतिपरिधानीयांपनाय्यंतदश्विनाकृतंवामिति
याज्यांतोदेवाअवंतुनइतिस्तोत्रियानुरूपांउतनोधियोगोअग्राइतिवांनुरूपस्योत्तमेळेद्यावापृथिवींउभाउनूनंदैव्याहो
तारांप्रथमापुरोहितेतिपरिधानीयांयंवांभागोनिहितोयजत्रेतियाज्यांयदिनाधीयांत्पुराणमोकः सख्यंशिवंवामितिचत
स्रोयाज्यांस्तद्वोगायसुतेसचांस्तोत्रमिंद्रायगायतंत्यमुवः सत्रासाहँसत्रातेअनुकृष्टयइतिवांस्तोत्रियानुरूपांअपरिमिताः
परःसहस्रादक्षिणांश्वेतश्चाश्वतरीरथोहोतुर्होतुः ॥ ११ ॥ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेउत्तरषट्केतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॥
ॐम् ॥ ज्योतिर्ऋद्धिकामस्यंनवसप्तदशप्रजातिकामस्यंविषुवत्स्तोमोभ्रातृव्यवतोंगौरभिजिच्चंगौरुभयसामांसर्वस्तो
मोबुभूषतंआयुर्दीर्घव्याधेःपशुकामस्यविश्वजिद्ब्रह्मवर्चसकामवीर्यकामंप्रजाकामप्रतिष्ठाकामानांपृष्ठ्याहान्यादितंःपृथ
क्कामैरित्यतिरात्रांस्तेषामाद्यास्त्रयंऐकाहिकशस्याइत्येकाहांअथाहीनाव्यहप्रभृतयोंद्वादशरात्रपराध्यांअग्निष्टोमादयो
तिरात्रांतांमासापवर्गाअपरिमाणदीक्षांऐकाहांश्चैतरेयिणंःसाहस्रशश्चदक्षिणांअतिरात्रांश्चसर्वशंस्तत्राह्नांसंख्याःसंख्या
तांःषळहांताअभिप्लवांदतिरात्रस्त्वंत्यंःसंख्यापूरणेगृहीतानांहानौवैश्वानरोधिकः ॥ १ ॥ आंगिरसंस्वर्गकामोयोवा

॥ १६ ॥

पुण्योहीनोनुप्रेप्सुःस्यांच्चैत्ररथमन्नाद्यकामंःकापिवनंस्वर्गकामइतिद्व्यहांःप्रथमस्यतूत्तरस्याह्नस्तार्तीयंतृतीयसवनंत्वंहि
क्षैतवदितिचाज्यंगर्गत्रिरात्रंस्वर्गकामंस्तस्यमध्यमस्याह्नोवामदेव्यंपृष्ठंविशोविशीयमग्निष्टोमसामंवारवंतीयमुत्तमंत्वम
ग्नेवसूँरितिचाज्यंबैदत्रिरात्रंराज्यकामंःसर्वेत्रिवृतोतिरात्रांश्छंदोमपवमानांतर्वसूपशुकामंःपराकच्छंदोमंपराकौस्वर्ग
कामइतित्र्यहांगर्गत्रिरात्रशस्यांअत्रेश्चतुर्वीरंवीरकामंस्तस्यवीरवंत्याज्यानियमग्नेवाजसातमेतिंद्वितीयेहन्याज्यमग्नायो
मर्त्यइतितृतीयेग्निंनरइतिचतुर्थेंषोळशिमच्चतुर्थेतस्याभित्वावृषभासुतइतिंगायत्रीषुरथंतरंपृष्ठमनुष्टुब्बृहतीषुबृहच्चतुर्थे
त्वंवलस्यगोमतीयज्ञायथाअपूर्व्येतिवांजामदग्नंपुष्टिकामंस्तस्यपुरोळाशिन्यउपसदोवैश्वामित्रंभ्रातृव्यवांन्प्रजाकामो
वसिष्ठंसंसर्पमितिचतुरहांःसार्वसेनंपशुकामोदैवंभ्रातृव्यवांन्पंचशारदीयंपशुकामोव्रतवंतमायुष्कामोंबाबरंवाक्प्रवदि
ष्णुरितिपंचपंचरात्रांःपंचशारदीयस्यतुंसप्तदशोक्षाणऐंद्रामारुतांमारुतीभिःसहवत्सतरीभिःसप्तदशभिःसप्तदशभिःपं
चवर्षपर्यग्निकृताःसवनीयांस्तेषांत्रींस्त्रींश्चतुर्ष्वहःस्वालभेरन्परिशिष्टान्पंचपंचमेव्रतवतस्तुंतृतीयस्याह्नस्थानेमहाव्रतंपृ
ष्ठ्यपंचाहउत्तमः ॥ २ ॥ ऋतूनांषळहंप्रतिष्ठाकामंःपृष्ठ्यःसमूढोव्यूढोवांपृष्ठ्यावलंबंपशुकामंःपृष्ठ्यपंचाहोभ्यासक्तो
विश्वजिच्चसंभार्यमायुष्कामंःपृष्ठ्यत्र्यहःपूर्वोभिप्लवत्र्यहश्चंऋषिसप्तरात्रमृद्धिकामंःप्राजापत्यंप्रजाकामंश्छंदोमपवमान
व्रतंपशुकामोजामदग्नमन्नाद्यकामंएतेचत्वारःपृष्ठ्योमहाव्रतंचव्रतंतुस्वस्तोमंप्रथमेसप्तदशंद्वितीयेछंदोमपवमानंतृतीयेच

तुर्विंशोबहिष्पवमानंःसप्तदशःशेषश्चतुर्थंऽऐंद्रमत्यन्याःप्रजाबुभूषँस्त्रिकद्रुकाऽअभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतँसर्वस्तोमोज
नकसप्तरात्रमृद्धिकामोंऽभिप्लवचतुरहोंविश्वजिन्महाव्रतंज्योतिष्टोमंःपृष्ठ्यःस्तोमोविश्वजिच्चंपशुकामस्यसप्तमोंदेवत्व
मीप्सतोऽष्टरात्रंःपृष्ठ्योमहाव्रतंज्योतिष्टोमौनवरात्रमायुष्कामंःपृष्ठ्यस्त्रिकद्रुकाश्चंत्रिकद्रुकाःपृष्ठ्यावलंबइतिपशुकामस्ये
तिनवरात्रौत्रिककुबध्यर्धःपृष्ठ्योमहात्रिककुंव्व्यूह्ळोनवरात्रंःसमूह्ळस्त्रिककुंप्समूह्ळश्चतुष्टोमंस्त्रिककुबध्यर्धोंऽभिप्लवंऽए
तैश्चतुर्भिंःस्वानांश्रैष्ठ्यकामोयजेतंकुसुरुबिंदुमृद्धिकामंस्त्रयाणांपृष्ठ्याह्ळामेकैकंत्रिच्छंदोमवंतंपशुकामंःपृष्ठ्यावलंबस्यप्रा
ग्विश्वजितंश्छंदोमादशमंचाहंःपुराभिचरंज्योतिर्गामभितौगौरभिजितंविश्वजिदायुषंशललीपिशंगंश्रीकामोंऽभिप्लव
त्र्यहंःपूर्वस्त्रिरितिदशरात्राः ॥ ३ ॥ पौंडरीकमृद्धिकामंःपृष्ठ्यस्तोमश्छंदोमांगोतमस्तोमोविश्वजिद्व्यूह्ळोंनवरात्रो
महाव्रतंवैश्वानरऽइतिवांऽथसंभार्यावतिरात्रंश्चतुर्विंशमध्यर्धोंऽभिप्लवंःपृष्ठ्योवैंद्रवज्रंभ्रातृव्यवान्पृष्ठ्यस्याद्येऽअहनी
व्यत्यासंमानवरात्रान्महाव्रतम् ॥ ४ ॥ अथद्वादशाहाभवेयुंःसत्राणिभवेयुंरहीनावोक्तोदशरात्रंःसमूह्ळोव्यूह्ळोवातम
भितोतिरात्रौसंभार्ययोर्वावैश्वानरमुपदध्यांत्संवत्सरप्रवह्ळंश्रीकामोंतिरात्रश्चतुर्विंशंविषुवद्व्रजोंनवरात्रोमहाव्रतंमथभ
रतद्वादशाहंइममेवैकाहंपृथक्संस्थाभिरुपेयुंरतिरात्रमग्रेथाग्निष्टोमंमथाष्टाउक्थ्यानथाग्निष्टोमंमथातिरात्रमितिद्वाद
शाहांस्तैरात्मनाबुभूषंतंःप्रजयापशुभिःप्रजनयिष्यमाणांःस्वर्गंलोकमेष्यंतंःस्वानांश्रैष्ठ्यमैच्छंतंऽउपेयुर्वायजेतवेतिपृथ ॥ १७ ॥

क्त्वं मथसामान्यंमपरिमितत्वाद्धर्मस्यंप्रदेशान्वक्ष्यामोयथाहिपरिमितावर्णाअपरिमितांवाचोगतिमाप्नुवंत्येवमेवपरि
मितानामह्नांमपरिमिताःसंघाताःसिद्धानित्वहानितेषांयःकश्चसमाहारःसिद्धमेवशस्यमह्नांतुसशयैस्तोमपृष्ठसंस्थाभिरे
कैव्यवस्थांतदकृत्स्नंदृष्टत्वाद्व्यतिक्रमस्यछंदोगैरेवकृत्वांसमयमह्नोबार्हतराथंतरतायामेकाहेनशस्यंराथंतराणांद्वितीये
नाभिप्लविकेनबार्हतानामपिवाकयाशुभीयतदिदासीयेएवंनिविद्धानीयेस्यातामैकाहिकमितरत् ॥ ५ ॥ सर्वान्का
मानाप्स्यंन्त्सर्वाविजितीर्विजिगीषमाणःसर्वाव्युष्टीर्व्यसिष्यंन्नश्वमेधेनयजेताश्वमुत्स्रक्ष्यन्निष्टीभ्यांयजेताग्निर्मूर्धन्वा
न्विराजौसंयाज्यैपौष्णीद्वितीयांत्वमग्नेसप्रथाअसिसोमयास्तेमयोभुवइतिसद्वंतौत्वांचित्रश्रवस्तमंयद्वाहिष्ठंतदग्नयइति
संयाज्यैअश्वमुत्सृज्यरक्षिणोविधायसावित्र्यस्तिस्रइष्टयोहरहर्वैराजतंत्राःसवितासत्यःप्रसवःप्रसवितासवितायइमावि
श्वाजातान्यादेवोयातुसवितासुरत्नःसधानोदेवःसवितासहावेतिद्वेसमाप्तासुसमाप्तासुदक्षिणतआहवनीयस्यहिरण्यक
शिपावासीनोभिषिक्तायपुत्रामात्यपरिवृतायराज्ञेपारिप्लवमाचक्षीतहिरण्मयेकूर्चेऽध्वर्युरासीनःप्रतिगृणात्याख्यास्यन्न
ध्वर्यवित्याह्वयीतहोहोतरितीतरः ॥ ६ ॥ प्रथमेहनिमनुर्वैवस्वतस्तस्यमनुष्याविशस्तइमआसतइतिगृहमेधिनउपस
मानीताःस्युस्तानुपदिशत्यृचोवेदःसोयमितिसूक्तंनिगदेद्द्वितीयेहनियमोवैवस्वतस्तस्यपितरोविशस्तइमआसतइतिस्थ
विराउपसमानीताःस्युस्तानुपदिशतियजुर्वेदोवेदःसोयमित्यनुवाकंनिगदेत्तृतीयेहनिवरुणआदित्यस्तस्यगंधर्वाविशस्त

इमआसतइतिंयुवानःशोभनाउपसमानीताःस्युस्तानुपदिशंत्यथर्वाणोवेदःसोयमितिंयच्छेषजंनिशातंस्यात्तन्निगदेंच्चतुर्थे
हनिसोमोवैष्णवस्तस्याप्सरसोविशंस्ताइमाआसतइतिंयुवतयःशोभनाउपसमानीताःस्युंस्ताउपदिशंत्यांगिरसोवेदःसो
यमितिंयद्धोरंनिशांतंस्यात्तंनिगदेंत्पंचमेहन्यर्बुदःकाद्रवेयस्तस्यसर्पाविशंस्तइमआसतइतिंसर्पाःसर्पविदइत्युपसमानी
ताःस्युंस्तानुपदिशतिंविषविद्यावेदःसोयमितिंविषविद्यांनिगदेंत्षष्ठेहनिकुबेरोवैश्रवणस्तस्यरक्षांसिविशंस्तानीमान्यास
तइतिंसेलगाःपापकृतइत्युपसमानीताःस्युंस्तानुपदिशतिंपिशाचविद्यावेदःसोयमितिंयत्किंचित्पिशाचसंयुक्तंनिशांतं
स्यात्तन्निगदेंत्सप्तमेहन्यसितोधान्वस्तस्यासुराविशंस्तइमआसतइतिंकुसीदिनउपसमानीताःस्युंस्तानुपदिशत्यसुरविद्या
वेदःसोयमितिंमायांकांचित्कुर्यांदष्टमेहनिमत्स्यःसांमदस्तस्योदकेचराविशंस्तइमआसतइतिंमत्स्याःपुंजिष्ठाइत्युपसमा
नीताःस्युंस्तानुपदिशतिंपुराणविद्यावेदःसोयमितिंपुराणमाचक्षीतंनवमेहनिताक्ष्योंवैपश्चितस्तस्यवयांसिविशंस्तानीमा
न्यासतइतिंवयांसिब्रह्मचारिणइत्युपसमानीताःस्युंस्तानुपदिशतीतिहासोवेदःसोयमितीतिहासमाचक्षीतंदशमेहनिध
र्मइंद्रस्तस्यदेवाविशंस्तइमआसतइतिंयुवानःश्रोत्रियाअप्रतिग्राहकाइत्युपसमानीताःस्युंस्तानुपदिशतिंसामवेदोवेदः
सोयमितिंसामगायादेवमेतत्पर्यायशंःसंवत्सरमाचक्षीतंदशमीन्दशमीन्त्समापर्यन्त्संवत्सरांतेदीक्षेत ॥ ७ ॥ त्रीणिसु
त्यानिभवंतिंगोतमस्तोमःप्रथमंद्वितीयस्याह्नःपशोरुपाकरणकालेश्वमानीयंबहिर्वेद्यास्तावेवास्थापयेयुंःसचेदवघ्रायादु

पर्वर्ततवायज्ञसमृद्धिंविद्यांनचैत्सुगव्यंनोवाजीस्वश्व्यमितिंयजमानंवाचयैत्तमवस्थितमुपाकरणायंयदक्रंदइत्येकादश
भिःस्तौत्यप्रणुवन्ननुस्वाध्यायमित्येकेंध्रिगोशमीध्वमितिशिष्टांषड्विंशतिरस्यवंक्रयइतिवांमानोमित्रइत्यावपेतोंपप्रागा
च्छसनंवाज्यर्वेतिचद्वेंसंज्ञप्तमश्वंपत्न्योधून्वंतिंदक्षिणान्केशपक्षानुद्ग्रथ्यैंतरान्प्रचृत्यंसव्यानूरूनाघ्नानांअथास्मैमहिषी
मुपनिपातयंतिंतांहोताभिमेथर्तिंमाताचतेपिताचतैंऽग्रेवृक्षस्यक्रीळतः ॥ प्रतिळानीतितेपितांगभेमुष्टिमतंसयदितिंसा
होतारंप्रत्यभिमेथंत्यनुचर्यश्वशतंराजपुत्र्योंमाताचतेपिताचतैंऽग्रेवृक्षस्यक्रीळतः ॥ यीयप्स्यतइवतेमुखंहोतर्मात्वंवदो
बह्वितिंवावातांब्रह्मोर्ध्वांमेनामुच्छ्रयतांद्गिरौभारंहरन्निव ॥ अथास्यैमध्यमेजतुंशीतेवातेपुनानिंवेतिंसाब्रह्माणंप्रत्यभि
मेथत्यंनुचर्यश्वशतंराजपुत्र्यंऊर्ध्वमेनमुच्छ्रयतंगिरौभारंहरन्निव ॥ अथास्यमध्यमेजतुंशीतेवातेपुनानिंवेतिंसदःप्रसृ
प्यंस्वाहाकृतिभिश्वरित्वा ॥ ८ ॥ ब्रह्मोद्यंवदंतिंकःस्विदेकाकीचरतिंकउस्विज्जायतेपुनः ॥ किंस्विद्धिमस्यभेषजंकिं
स्विदावपनंमहदितिंहोताध्वर्युंपृच्छतिं सूर्यएकाकीचरतिंचंद्रमाजायतेपुनः ॥ अग्निर्हिमस्यभेषजंभूमिरावपनंमहदि
तिप्रत्याह किंस्वित्सूर्यसमंज्योतिंःकिंसमुद्रसमंसरः ॥ कःस्वित्पृथिव्यैवर्षीयान्कस्यमात्रानविद्यतइत्यध्वर्युर्होतारंपृ
च्छतिं सत्यंसूर्यसमंज्योतिंर्द्यौःसमुद्रसमंसरः ॥ इंद्रःपृथिव्यैवर्षीयान्गोस्तुमात्रानविद्यतइतिप्रत्याह पृच्छामित्वाचि
तयेदेवसखंयदित्वमत्रमनसाजगंथ ॥ केषुविष्णुस्त्रिषुपदेष्वस्थंःकेषुविश्वंभुवनमाविवेशेतिंब्रह्मोद्गातारंपृच्छत्यंपितेषु

त्रिषुपदेष्वर्स्मियेषुविश्वंभुवनमाविवेश ॥ सद्यःपर्येमिपृथिवीमुतद्यामेकेनांगेनदिवोअस्यपृष्ठमितिप्रत्याहकेष्वंतःपुरुष
आविवेशकान्यंतःपुरुषआर्पितानि ॥ एतद्ब्रह्मन्नुपवह्लामसित्वाकिंस्विन्नःप्रतिवोचास्यत्रेत्युद्गाताब्रह्माणंपृच्छतिपंचस्वं
तःपुरुषआविवेशतान्यंतःपुरुषआर्पितानि ॥ एतत्त्वात्रप्रतिवन्वानोअस्मिनमायायाभवस्युत्तरोमदितिप्रत्याहप्रांचमु
पनिष्क्रम्यैकैकशोयजमानंपृच्छंति पृच्छामित्वापरमंतंपृथिव्याइतीयंवेदिःपरोअंतःपृथिव्याइतिप्रत्याहमहिम्नापुरस्ता
दुपरिष्टाच्चवपानांचरंतिसुभूःस्वयंभूःप्रथममंतर्महत्यर्णवे ॥ दधेहगर्भमृत्वियंयतोजातःप्रजापतिः ॥ होतायक्ष
त्प्रजापतिंमहिम्नोजुषतांवेतुपिबतुसोमंहोतर्यजेतिप्रैषस्तवेमेलोकाःप्रदिशोदिशश्चेतियाज्याश्वोजस्तूपरोगोमृगइतिप्रा
जापत्यावैश्वदेवीक्ष्ट्वीसिरितरेषांपशूनांप्रचरंतिपंचमेनपृष्ठ्याह्नाशस्यंव्यूळ्हस्य ॥ ९ ॥ तस्यविशेषान्वक्ष्यामोऽग्निंतंमन्य
इत्याज्यंतस्यैकाहिकमुपरिष्टात्प्रउगतृचेष्वैकाहिकास्तृचास्त्रिकद्रुकेषुमहिषोयवाशिरमितिमरुत्वतीयस्यप्रतिपदेकातृच
स्थानऐकाहिकोनुचरःसूक्तेषुचांत्यमुद्धृत्यैकाहिकमुपसंशस्यंतस्मिन्निविदंदध्यादेवंनिष्केवल्येभित्यंदेवंसवितारमोण्यो
रितिवैश्वदेवस्यप्रतिपदेकातृचस्थानऐकाहिकोनुचरःसूक्तेषुचैकाहिकान्युपसंशस्यंतेषुनिविदोदध्यादेवमेवाग्निमारुतेच
तुर्थंपृष्ठ्याहरुत्तमंज्योतिर्गौरायुरभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतंसर्वस्तोमोप्तोर्यामोवाभूमिपुरुषवर्जमब्राह्मणानांवित्तानिप्र

तिदिशमृत्विग्भ्योदक्षिणाददातिंप्राचीदिग्घोतुर्दक्षिणांब्रह्मणःप्रतीच्यध्वर्योरुदीच्युद्गातुरेताएवहोत्रकांअन्वायत्ताअ
न्वायत्ताः ॥ १० ॥ ॥ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेउत्तरषट्केचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ॥ ॥
हरिःॐम् ॥ अथैतेषामह्नांयोगविशेषान्वक्ष्यामोयथायुक्तानियस्मैयस्मैकामायभवंत्ययमेवैकाहोतिरात्रंआदौप्राय
णीयंएषोंत्यउदयनीयोव्यक्तोमध्येहीनेषुवैश्वानरएषएवंतावंतरेणव्यूह्ळोदशरात्रंएषाप्रकृतिःसत्राणांतत्रावापस्थानंमू
र्ध्वंदशरात्रांदेकाहार्थेमहाव्रतंप्राग्दशरात्रांदितरेषामह्नांव्यहार्धोगोआयुषींत्र्यहार्थेत्रिकद्रुकांअभिप्लवत्र्यहंपूर्वंत्रिकद्रुका
इत्याचक्षतेंचतुरहार्थेत्रिकद्रुकामहाव्रतंचपंचाहार्थेभिप्लवपंचाहंउत्तमस्यतुषष्ठात्तृतीयसवनंषळहार्थेभिप्लवःषळहंएवं
न्यायाआवापाःषळहांताःपुनःपुनंःपूर्णःपूर्णश्चषळहस्तंत्रतामेवगच्छति ॥ १ ॥ द्वौत्रयोदशरात्रावृद्धिकामानांप्रथमंपृ
ष्ठ्यंछंदोमांश्चांतरांसर्वस्तोमोतिरात्रौन्यायक्लृप्तंव्रतवंतंप्रतिष्ठाकामाद्वितीयंत्रीणिचतुर्दशरात्राणिसार्वकामिकंप्रथमंद्वौ
पृष्ठ्यावावृत्तउत्तरंस्त्तल्पेवोदकेवांविवाहेवामीमांस्यमानांद्वितीयंपृष्ठ्यमभितस्त्रिकद्रुकांन्यायक्लृप्तंव्यहोपजनंप्रतिष्ठाका
मास्तृतीयंचत्वारिपंचदशरात्राणिदेवत्वमीप्सतांप्रथमंप्रथमस्यचतुर्दशरात्रस्यपृष्ठ्यमध्येमहाव्रतंब्रह्मवर्चसकामाद्विती
यंद्वितीयस्यचतुर्दशरात्रस्यांत्रिष्टुत्प्रायणीयादनंतरःसात्राहीनिकांउभौलोकावाप्स्यतांतृतीयंतृतीयस्यचतुर्दशरात्रस्यां
त्रिष्टुत्प्रायणीयस्थानेंन्यायक्लृप्तस्त्र्यहोपजनःशेषोन्यायक्लृप्तंत्र्यहोपजनंप्रतिष्ठाकामाश्चतुर्थंषोळशरात्रंचतूरात्रोपजन

मन्नाद्यकामा॑ःसप्तदशरात्रंपंचरात्रोपजनंपशुकामा॑अष्टादशरात्रमायुष्कामा॑ःषळहश्चात्रपूर्यंतेंसतंत्रस्योपजनंवक्ष्याम॑ए
कान्नविंशतिरात्र॑मेकरात्रोपजनंग्राम्यानारण्या॑न्पशूनवरुरुत्स्यमाना॑विंशतिरात्रंप्रतिष्ठाकामा॑अभिजिद्विश्वजितावभि
प्लवादूर्ध्वं ॥ २ ॥ द्वावेकविंशतिरात्रौ॑प्रतिष्ठाकामानां॑प्रथमँत्रयाणामभिप्लवानाँ॑प्रथमावंतरातिरात्रौ॑ब्रह्मवर्चसकामाद्वि
तीयँनवरात्रस्याभिजिद्विश्वजितोःस्थानेंद्वौपृष्ठ्यावावृत्तउत्तरंःसंवत्सरसंमिताइत्याचक्षतेंद्वाविंशतिरात्रंचतूरात्रोपज
नमन्नाद्यकामा॑स्त्रयोविंशतिरात्रँपंचरात्रोपजनंपशुकामा॑द्वौचतुर्विंशतिरात्रौ॑प्रजातिकामाःपशुकामावा॑प्रथमंषळहश्चा
त्रपूर्यंतेंसतंत्रत्योपजनंवक्ष्याम॑ःस्वर्गेलोकेसत्स्यंतौब्रध्नस्यविष्टपंरोक्ष्यंतोद्वितीयँपृष्ठ्यस्तोमस्त्रयस्त्रिंशौनिरुक्तोविशालः
पृष्ठ्यस्तोमाएकविंशत्रिणवस्त्रयस्त्रिंशा॑ःप्रतिलोमाःपूर्वस्मिंस्त्र्यहेनुलोमा॑उत्तरस्मिन्त्सविशालोपिवोत्तरएवत्र्यहंःप्रतिलो
मोनुलोमश्चा॑निरुक्तमहरावृत्तंःपृष्ठ्यस्तोमस्त्रिवृदनिरुक्तौज्योतिरुभयसामा॑संसदामयनमित्येतदाचक्षतेंपंचविंशतिरात्र
मेकरात्रोपजनमन्नाद्यकामा॑ःषड्विंशतिरात्रंद्विरात्रोपजनंप्रतिष्ठाकामा॑ःसप्तविंशतिरात्रंत्रिरात्रोपजनमृद्धिकामा॑अष्टाविं
शतिरात्रंचतूरात्रोपजनंब्रह्मवर्चसकामा॑एकान्नत्रिंशद्रात्रंपंचरात्रोपजनँपरमांविजितिंविजिगीषमाणा॑स्त्रिंशद्रात्रमन्ना
द्यकामा॑ःषळहश्चात्रपूर्यंतेंसतंत्रस्योपजनंवक्ष्याम॑एकत्रिंशद्रात्रमेकरात्रोपजनमन्नाद्यकामा॑द्वात्रिंशद्रात्रंद्विरात्रोपजनंप्र
तिष्ठाकामाः ॥ ३ ॥ त्रीणित्रयस्त्रिंशद्रात्राणिप्रतिष्ठाकामानां॑प्रथमँत्रयाणामभिप्लवाना॑मुपरिष्टादुपरिष्टादतिरात्रौ॑ब्रह्म

वर्चसकामाद्धितीयँचतुर्णांपंचरात्राणांमावृत्तउत्तमउत्तमौचाँतरासर्वस्तोमोतिरात्रंउभौलोकावाप्स्यतांतृतीयँषण्णांपंच
रात्राणाँमध्येविश्वजिदतिरात्रंआवृत्तास्तूत्तरेत्रयंश्चतुस्त्रिंशद्रात्रँचतूरात्रोपजनमन्नाद्यकामाः पशुकामानामुत्तराणिच
त्वारिंपंचत्रिंशद्रात्रःपंचरात्रोपजनंःषड्त्रिंशद्रात्रेषळहउपजायतैसतंत्रस्योपजनंवक्ष्यामःसप्तत्रिंशद्रात्रएकरात्रोपजनोऽ
ष्टात्रिंशद्रात्रोद्विरात्रोपजनंएकान्नचत्वारिंशद्रात्रंत्रिरात्रोपजनंमनंतांश्रियमिच्छंतंश्चत्वारिंशद्रात्रंचतूरात्रोपजनंपरमा
यांविराजिप्रतितिष्ठंतंएकचत्वारिंशद्रात्रप्रभृतीन्युत्तराणिन्यायेनाष्टाचत्वारिंशद्रात्रांत्पंचाशद्रात्रप्रभृतीनिचाषष्टिरा
त्रांद्विषष्टिरात्रप्रभृतीनिचैकोनशतरात्रांत्तत्रैकरात्रचतूरात्रोपजनानित्रतवंति ॥ ४ ॥ सप्तैकान्नपंचाशद्रात्राणिविपा
प्मनावत्स्यंतंःप्रथममतिरात्रंस्त्रीणित्रिवृंत्यहान्यतिरात्रौदशपंचदशान्यतिरात्रौद्वादशसप्तदशान्यतिरात्रःपृष्ठ्योतिरा
त्रौद्वादशैकविंशान्यतिरात्रंस्त्रिवृतांप्रथमोग्निष्टोमःषोळश्युत्तमःपंचदशानामुक्थ्यांइतरेविधृतयइत्याचक्षतैयमातिरा
त्रैयमांद्विगुणामिवश्रियमिच्छंतौद्वावभिप्लवौगोआयुर्षीअतिरात्रौद्वावभिप्लवांवभिजिद्विश्वजितावतिरात्रांवेकोभिप्ल
वःसर्वस्तोमनवसप्तदशांवतिरात्रौमहाव्रतंस्वानांश्रैष्ठ्यकामास्तृतीयँचतुर्णांपृष्ठ्याह्नांमेकैकंनवकृत्वोनववर्गाणांप्रथमषष्ठ
सप्तमोत्तमान्यहान्यग्निष्टोमाउक्थ्याइतरेमहाव्रतंसवितुःककुभइत्याचक्षते ॥ ५ ॥ त्रयाणामुत्तरेषांन्यायक्लृप्ताअभि
शि. वे. २७ प्लवाःप्रथमस्यतूर्ध्वंचतुर्थीत्सर्वस्तोमोतिरात्रंउपसत्सुगार्हपत्यैगुग्गुलुसुगंधितेजनपैतुदारुभिःपृथक्सर्पीषिविपच्यांनुस

वनंसंनेषुनाराशंसैष्वांजीरन्नभ्यंजीरंश्चंयेवर्चसानभायुर्येवात्मानंनैवजानीरंस्तएताउपेयुरांजनाभ्यंजनीयाइत्याचक्षतं
एताएवप्रतिष्ठाकामानांमांजनाभ्यंजनवर्जंमेतासामेवसर्वस्तोमस्थानेमहाव्रतंमैंद्रमत्यन्याःप्रजाबुभूषंतंएतासामेवसर्व
स्तोममुद्धृत्यंयथास्थानंमहाव्रतंसंवत्सरकामानाप्स्यंतंउत्तममतिरात्रंश्चतुर्विंशंत्रयोभिप्लवांनवरात्रोभिप्लवौगोआयुषींद
शरात्रोव्रतमतिरात्रंःसंवत्सरसंमिताइत्याचक्षतंएकषष्टिरात्रंप्रतिष्ठाकामांएतासामेवपृष्ठ्यावभितोनवरात्रंतयोरावृत्तउ
त्तरंःशतरात्रमायुष्कामांश्चतुर्दशाभिप्लवांश्चतुरहोपजनाइतिरात्रिसत्राणि ॥ ६ ॥ अथगवामयनंसर्वकामांःप्रायणीय
चतुर्विंशेऽउपेत्यंचतुरभिप्लवान्पृष्ठ्यपंचमांन्पंचमासानुपयैत्यथषष्ठंसंभरंतिंत्रीनभिप्लवान्पृष्ठ्यमभिजितंस्वरसाम्नइत्या
द्याभ्यांपूर्यंतेंहोभ्यामितिनुपूर्वपक्षौथविषुवानेकविंशौंनपूर्वस्यपक्षसोनोत्तरस्यांवृत्ताःस्वरसामानंःषळहाश्चोत्तरस्यपक्ष
संःस्वरसाम्नोविश्वजितंपृष्ठ्यंत्रीनभिप्लवानितिसप्तमंद्विरात्रोनंकृत्वांथपृष्ठ्यमुखांश्चतुरभिप्लवांश्चतुरोमासानुपयंत्यथोत्त
मंसंभरंतिंत्रीनभिप्लवान्गोआयुषीदशरात्रंव्रतोदयनीयाभ्यांसप्तमःपूर्यतइतिंन्वेकसंभार्यंमुत्तरंपक्षोथद्विसंभार्यंव्रतोदय
नीयेएवोत्तमस्यंगोआयुषीसप्तमस्यंगोआयुषीवाविहरेयुर्गांविश्वजितोनंतरमायुषंपूर्वंदशरात्रांदपिवोर्ध्वंविश्वजितंःसप्त
मंसवनमासंकृत्वोद्धरेयुर्गोंआयुषीदशरात्रंचांपिवोत्तरस्यपक्षसोहान्येवावर्तेरंन्ननुलोमाःषळहाःस्युःषळहावावर्तेरंन्ननु
लोमान्यहानीतिगवामयनंसर्वेवाषळहाअभिप्लवाःस्युरभिप्लवाःस्युः ॥७॥ इतिश्रौतसूत्रेउत्तरषट्केपंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

हरिः ॐ ॥ गवामयनेनादित्यानामयनंव्याख्यातँसर्वेंत्वभिप्लवास्त्रिवृत्पंचदशामासाश्चपृष्ठ्यमध्यमानवषष्ठसप्त
मोत्तमान्वर्जयित्वाबृहस्पतिसवेंद्रस्तुतौचाभिजिद्विश्वजितोःस्थानेसप्तमस्यचमासस्योत्तमयोरभिप्लवयोःस्थानेत्रिवृद्व्यू
ह्णोदशरात्रउद्भिद्बलभिदौचोत्तमस्यचमासस्यादौयेभिप्लवास्त्रयऽउद्धृत्यतेषांमध्यमंमथस्युःपृष्ठ्यमध्यमाःसमूह्णोदशरा
त्रः ॥१॥ आदित्यानामयनेनाँगिरसामयनंव्याख्यातँत्रिवृतस्त्वभिप्लवाःसर्वेपृष्ठ्यादयश्चाद्यामासाःपंचपूर्वस्यपक्षस्यश्च
त्वारस्तूत्तरस्यपृष्ठ्यांताअष्टमादयउत्तमस्यचमासस्यादौयेषळहास्त्रयःपृष्ठ्यांताएवतेपिस्युःपूर्वौस्यातामभिप्लवौ ॥ २ ॥
दृतिवातवतोरयनंप्रायणीयोतिरात्रस्त्रिवृतामासंपंचदशेनमासँसप्तदशेनमासमेकविंशेनमासँत्रिणवेनमासंत्रयस्त्रिंशेन
मासँव्रतंविषुवत्स्थानएतैरेवमासैःप्रतिलोमैःपक्षउत्तरमुदयनीयोऽतिरात्रएतेषामेवाह्नामतिरात्रावित्यपरंमन्यत्राप्यादि
ष्टैःकालपूरणेनचेत्संस्थानियमः ॥ ३ ॥ कुंडपायिनामयनँमासंदीक्षिताभवंतितेमासिसोमंक्रीणंतितेषांद्वादशोपसदो
भवंतिसोममुपनह्यप्रवर्ग्यपात्राण्युत्साद्योपनह्यवामासमग्निहोत्रंजुह्वतिमासंदर्शपूर्णमासाभ्यांयजंतेमासंवैश्वदेवेनमा
संवरुणप्रघासैर्मासंसाकमेधैर्मासंशुनासीरीयेणयदहर्मासःपूर्यतेतदहरिष्टिंसमाप्याग्निप्रणयनादिघर्मोत्सादनादिवौपव
सथिकंकर्मकृत्वाश्वोभूतेप्रसुनुयुस्तद्धैकउपसन्ध्यएवानंतरंकुर्वंतितथाद्दष्टत्वात्सौत्यान्मासानग्निहोत्रादीन्वदंतस्तदनुप
पन्नंपश्वर्थंह्यग्निप्रणयनँतस्यचश्वःसुत्यानिमित्तमतिप्रणीतचर्यायांचवैगुण्यंदर्शपूर्णमासयोस्तथाग्निहोत्रस्यसदोहविर्धा

नान्यांग्नीध्रीयाग्नीषोमप्रणयनंवसतीवरीग्रहणानिपश्वर्थानिभवंतिसुत्यार्थान्येकेतत्कालाश्चैवतद्गुणाःसिद्धस्वभावानां
नव्यवधानादन्यत्वंयथापृष्ठ्याभिप्लवयोःसगुणानांह्येवकर्मणामुद्धारउपजनोवासुब्रह्मण्यात्वत्यंतमनवधृतेहंकालसंश
यत्वादुत्सर्गमेकेसुत्योपसद्गुणत्वात्क्रियात्वेवंप्रवृत्तेह्यंतमगत्वावस्थानेदोषंस्त्रिवृतामासंपंचदशेनमासंसप्तदशेनमासमे
कविंशेनमासंत्रिणवेनमासमष्टादशत्रयस्त्रिंशानिद्वादशाहस्यदशाहानिमहाव्रतंचातिरात्रश्चंसर्वेणयज्ञेनयजंतेयएतदुप
यंति ॥ ४ ॥ सर्पाणामयनंगोआयुषीदद्दशीस्तोमैअनुलोमेषण्मासान्प्रतिलोमेषट्ज्योतिर्द्वादशीस्तोमोविषुवत्स्थानेप्र
काशकामाउपेयुस्त्रैवर्षिकंप्रजाकामागवामयनंप्रथमःसंवत्सरोथादित्यानामथांगिरसांचत्वारितापश्चितानिंक्षुल्लकताप
श्चितंप्रथमंसंवत्सरंसदीक्षोपसत्कंतस्यचत्वारःसौत्यामासागवामयनस्यप्रथमषष्ठसप्तमोत्तमास्त्रैवर्षिकंतापश्चितंतस्यसौ
त्यःसंवत्सरंउक्तोगवामयनेनंज्योतिर्गौरायुरभिजिद्विश्वजिन्महाव्रतंचतुर्विंशानांवैकैकंद्वादशवर्षिकंतापश्चितंतस्यच
त्वारःसौत्याःसंवत्सरागवामयनशस्याःपूर्वेणैवन्यायेनापिवोत्तरस्यपक्षसोद्वाविंशतिःसवनमासाभवेयुस्त्रयोविंशतिःपू
र्वस्यंषट्त्रिंशद्वर्षिकंमहातापश्चितंतस्यद्वादशसौत्याःसंवत्सरागवामयनशस्याःपूर्वेणैवन्यायेनंप्रजापतेर्द्वादशसंवत्सरंत्रय
स्त्रिवृतःसंवत्सरास्त्रयःपंचदशास्त्रयःसप्तदशास्त्रयएकविंशाएतैरेवस्तोमैःशाक्त्यानांषट्त्रिंशद्वर्षिकंमेकैकेननवनववर्षा
ण्येतैरेवस्तोमैःसाध्यानांशतसंवत्सरंमेकैकेनपंचविंशतिःपंचविंशतिर्वर्षाण्येतैरेवस्तोमैर्विश्वसृजांसहस्रसंवत्सरंमेकैके

नार्धतृतीयांन्यर्धतृतीयानिंवर्षशतान्यग्नेरग्निष्टोमसहस्रंसहस्रसाव्यमित्येतदाचक्षते ॥ ५ ॥ अथसारस्वतानिसर
स्वत्याःपश्चिमउदकांतेदीक्षेरंस्तेतत्रैवदीक्षोपसदःकृत्वाप्रायणीयंचसरस्वतींदक्षिणेनतीरेणंशम्याप्रासेशम्याप्रासैंहरहर्य
जमानाअनुव्रजेयुंःसंहार्यउलूखलबुध्नोयूपश्चक्रीवंतिंसदोहविर्धानान्याग्नीध्रीयंपत्नीशालंचंदक्षिणपुरस्तादाहवनीयस्या
वस्थायंब्रह्माशम्यांप्रहरेंत्सायत्रनिपतेत्तद्गार्हपत्यस्यायतनंततोधिविहारोंविषमेचेन्निपतेंदुद्धृत्यसमेविहरेयुरंप्सुचेद्दारु
णंपुरोळाशंनिर्वपेयुरपान्नप्लेचरुंमपान्नपादाद्यस्थादुपस्थंसमन्यायंत्युपयंत्यन्याइत्यांतस्समानंसर्वेषांमित्रावरुणयोरय
नंकुंडपायिनामयनस्याद्यांन्षण्मासानावर्तयंतोव्रजेयुर्मासिमासिचगोआयुषीउपेयुरायुरयुग्मेषुंगौर्युग्मेष्वितिनुप्रथमः
कल्पोथद्वितीयोंयथामावास्यायामतिरात्रःस्यात्तथादीक्षेरंस्तेमावास्यायामतिरात्रंसंस्थाप्यंतदहरेवामावास्यस्यंसान्ना
य्यवत्सानपाकुर्युंस्तंपक्षमामावास्येनव्रजित्वांपौर्णमास्यांगामुपेयुंःपौर्णमासेनोत्तरंव्रजित्वांमावास्यायामायुषमुपेयुरेव
मावर्तयंतोव्रजेयुरिंद्राग्न्योरयनंगोआयुषीभ्यामर्यम्णोयनंत्रिकद्रुकैःसरस्वतीपरिसर्पणस्यंशस्यमुक्तंगवामयनेनैकपा
तीनित्वहांन्यतिरात्राःपृष्ठ्याहश्चतुर्थमितिनुगतयोंथोत्थानानिंप्लाक्षंप्रस्रवणंप्राप्योत्थानंतेयमुनायांकारपचवैवभृथम
भ्युपेयुरुदेत्याग्नयेकामायेष्टिंवैंराजतंत्रांस्तस्यामश्वांचपुरुषींचंधेनुकेदद्युरेतद्वोत्थानंमृषभैकशतानांवांगवांसहस्रभावें
सर्वस्वज्यान्यांगृहपतिमरणेवाज्यान्यांतूत्तिष्ठंतोंविश्वजितातिरात्रेणोत्तिष्ठेयुर्गृहपतिमरणआयुषागवांगवांसहस्रभाव

इतिशस्यं ॥ ६ ॥ अथसवनीयाःक्रतुपशवोवात्यंतंमाग्नेयोवैंद्राग्नोवाग्नेयंवारथंतरपृष्ठेष्वैंद्रंबृहत्पृष्ठेष्वैकादशिनान्वाप्रा
यणीयोदयनीययोरतिरात्रयोःसमस्तानालभेरन्नैंद्राग्नमंतधौवान्वहंवैकैकशऐकादशिनीनत्वेवैकादशिनींन्यूनामालभे
रन्नेतेनचेत्पश्वयनेनेयुस्तृतीयेहनिदशरात्रस्यद्वात्रिंशतमेकादशिन्यःसंतिष्ठंतेतएतस्मिन्नवरात्रैतिरिक्तपशूनालभेरन्वै
ष्णवंवामनमेकविंशेऐंद्राग्नंत्रिणवेवैश्वदेवंत्रयस्त्रिंशेद्यावापृथिवीयांधेनुंचतुर्विंशेतस्याएववत्संवायव्यंचतुश्चत्वारिंशेआ
दित्यांवशामष्टाचत्वारिंशेमैत्रावरुणीमविवाक्येवैश्वकर्मणमृषभंमहाव्रतेआग्नेयमुदयनीयेतिरात्रेपिवैकादशिनीमेवंत्र
यस्त्रिंशींपूरयेयुरभिजिद्विश्वजिद्विषुवंतिद्विपशूनिस्युः ॥ ७ ॥ अथसत्रिधर्मादीक्षणादिपित्र्याणांदैवानांचधर्माणां
प्राकृतानांनिवृत्तिःसर्वशश्चवर्जयेयुर्ग्रामचर्यांसरणंविवृतस्मयनंस्त्र्यभिहासमनार्याभिभाषणंमनृतंक्रोधमपांप्रगाहणंम
भिवर्षणमारोहणंचवृक्षस्यनावोवारथस्यवादीक्षिताभिवादनंदीक्षितस्त्वौपसदमुभौसुन्वंतौसमसिद्धांताःपूर्वारंभिणंम
भितष्टतरंवासर्वसाम्येयथावयोनृत्यगीतवादितान्यन्यांश्चाव्रत्योपाचारान्नचैनान्बहिर्वेदिषदोभ्याश्रावयेयुर्नोदक्या
न्नोएवाभ्युदियान्नाभ्यस्तमियात्तेषांचेत्किंचिदापदोपनमेत्त्वमग्नेव्रतपाअसीतिजपेदाख्यायवेतरेषूपहवंलीप्सेतावकी
र्णिनंतैरेवदीक्षितद्रव्यैरपर्युप्यपुनर्दीक्षयेयुराग्रयणकालेनवानांसवनीयांनिर्वपेयुर्दीक्षोपसत्सुव्रतदुघआदयेयुस्तेषांव्रत्या
निपयोदीक्षासुव्यतिनीयकालमुपसदांचतुर्थमेकस्यादुग्धेनतावदेवत्रिभिःस्तनैस्तावद्वाभ्यामेकेनतावदेवसुत्यासुहविरु

॥ २३ ॥

च्छिष्टभक्षाएवस्युर्धाना:करंभ:परिवाप:पुरोळाश:पयस्येतितेषांयद्यत्कामयीरंस्तत्तदुपविगुल्फयेयुराशिरदुघोदध्यर्थी
सौम्यंवाविगुल्फंनिर्वपेयुरितिशौनकोयावच्छरावंमन्येरंन्वैश्वदेवमेकेबार्हस्पत्यमेकेसर्वान्वानुसवनमपिवान्यत्रसिद्धं
गार्हपत्येपुनरधिश्रित्योपव्रतयेरन्नन्यान्वापथ्यान्भक्षानामूलफलेभ्यएतेनवर्तयेयु:पशुनाच ॥ ८ ॥ तस्यविभागंव
क्ष्यामोहनूसजिह्वेप्रस्तोतु:श्येनंवक्षउद्गातु:कंठ:काकुद्र:प्रतिहर्तुर्दक्षिणाश्रोणिर्होतु:सव्याब्रह्मणोदक्षिणंसक्थिमैत्राव
रुणस्यसव्यंब्राह्मणाच्छंसिनोदक्षिणंपार्श्वंसांसमध्वर्यो:सव्यमुपगातॄणांसव्योंस:प्रतिप्रस्थातुर्दक्षिणंदोर्नेष्टु:सव्यंपोतुर्द
क्षिणऊरुरच्छावाकस्यसव्यआग्नीध्रस्यदक्षिणोबाहुरात्रेयस्यसव्य:सदस्यस्यसदंचानूकंचगृहपतेर्दक्षिणौपादौगृहपतेर्व्र
तप्रदस्यसव्यौपादौगृहपतेर्भार्यायैव्रतप्रदस्यौष्ठएनयो:साधारणोभवतितंगृहपतिरेवप्रशिंष्याज्जाघनींपत्नीभ्योहरंतितां
ब्राह्मणायदद्यु:स्कंध्याश्चमणिकास्तिस्रश्चकीकसाग्रावस्तुतस्तिस्रश्चैवकीकसाअर्धंचवैकर्तस्योन्नेतुरर्धंचैववैकर्तस्यक्लोमा
चशमितुस्तद्ब्राह्मणायदद्याद्यद्यब्राह्मण:स्याच्छिर:सुब्रह्मण्यायैय:श्व:सुत्यांप्राहतस्याजिनंमिळासर्वेषांहोतुर्वातावाए
ता:षट्त्रिंशतमेकपदायज्ञंवहंतिषट्त्रिंशदक्षरावैबृहतीबार्हता:स्वर्गालोकास्तत्प्राणेषुचस्वर्गेषुचलोकेषुप्रतितिष्ठंतोयंतिस
एष:स्वर्ग्य:पशुर्यएनमेवंविभजंत्यथयेतोन्यथातद्यथासेलगावापापकृतोवापशुंविमथ्नीरंस्ताद्दक्तत्तांवाएतांपशोर्विभक्तिं
श्रौतऋषिर्देवभागोविदांचकारतामुहाप्रोच्यैवास्माल्लोकादुच्चक्रामत्तामुहगिरिजायबाभ्रव्यायामनुष्य:प्रोवाचततोहै

नामेतदर्वाङ्मनुष्या अधीयते ॥ ९ ॥ सर्वे समानगोत्राः स्युरिति गाणगारिः कथं ह्याप्रीसूक्तानि भवेयुः कथं प्रयाजा इत्यपि नानागोत्राः स्युरिति शौनकस्तंत्राणां व्यापित्वाद्गृहपतिगोत्रान्वया विशेषास्तस्यर्द्धिमनुर्द्धिः सर्वेषां प्रवरास्त्वावर्तेरन्नावापधर्मित्वाज्जामदग्न्या वत्सास्तेषां पंचार्षेयो भार्गवच्यावनाप्नवानौर्वजामदग्न्येत्यथ ह जामदग्न्यानां भार्गवच्यावनाप्नवानैत्यार्ष्टिषेणानां भार्गवच्यावनाप्नवानार्ष्टिषेणानूपेति बिदानां भार्गवच्यावनाप्नवानौवबैदेति यस्कवाधौलमौनमौकशार्कराक्षिसार्ष्टिसावर्णिशालंकायनजैमिनिदैवंत्यायनानां भार्गववैतहव्यसावेतसेति श्यैतानां भार्गववैन्यपार्थेति मित्रयुवां वाध्र्यश्वेति त्रिप्रवरं वा भार्गवदैवोदासवाध्र्यश्वेति शुनकानां गृत्समदेति त्रिप्रवरं वा भार्गवशौनहोत्रगार्त्समदेति ॥ १० ॥ गोतमानामांगिरसायास्यगौतमेत्युचथ्यानामांगिरसौचथ्यगौतमेति रहूगणानामांगिरसराहूगण्यगौतमेति सोमराजकीनामांगिरससोमराज्यगौतमेति वामदेवानामांगिरसवामदेव्यगौतमेति बृहदुक्थानामांगिरसबार्हदुक्थ्यगौतमेति पृषदश्वानामांगिरसपार्षदश्ववैरूपेत्यष्टादंष्ट्रं हैके ब्रुवते तीत्यांगिरसमष्टादंष्ट्रपार्षदश्ववैरूपेत्यृक्षाणामांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजवांदनमातवचसेति कक्षीवतामांगिरसौचथ्यगौतमौशिजकाक्षीवतेति दीर्घतमसामांगिरसौचथ्यदैर्घतमसेति भरद्वाजाग्निवेश्यानामांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजेति ॥ ११ ॥ मुद्गलानामांगिरसभार्म्यश्वमौद्गल्येति तार्क्ष्यं हैके ब्रुवते तीत्यांगिरसं तार्क्ष्यभार्म्यश्वमौद्गल्येति विष्णुवृद्धानामांगिरसपौरुकुत्स्यत्रासदस्यवेति गर्गाणामांगिरसबार्हस्पत्य

भारद्वाजगार्ग्यशैन्येत्यांगिरसशैन्यगार्ग्येतिवाहरितकुत्सपिंगशंखदर्भैमगवानामांगिरसांबरीषयौवनाश्वेतिमंधाता
रंहैकेब्रुवतेतीत्यांगिरसंमांधात्रांबरीषयौवनाश्वेतिसंकृतिपूतिमाषतंडिशंबुशैवगवानामांगिरसगौरिवीतसांकृत्येतिशा
त्त्योवामूलैशात्त्यगौरिवीतसांकृत्येति ॥ १२ ॥ कण्वानामांगिरसाजमीढकाण्वेतिघोरमुहैकेब्रुवतेवकृष्याजमीढ
मांगिरसघौरकाण्वेतिकपीनामांगिरसामहीयवोरुक्षयसेत्यथयएतेद्विप्रवाचनायथैतच्छौंगशैशिरयौभरद्वाजाहशुंगाः
कताःशैशिरयंस्तेषामुभयतःप्रवृणीतैकमितरतोद्वावितरतोद्वौवेतरतस्त्रीनितरतोनहिचतुर्णांप्रवरोस्तिनपंचानामति
प्रवरणंमांगिरसबार्हस्पत्यभारद्वाजकात्यात्कीलेति ॥ १३ ॥ अत्रीणामात्रेयार्चनानसश्यावाश्वेतिगविष्ठिराणामा
त्रेयगाविष्ठिरपौर्वातिथेतिचिकितगालवकालबवमनुतंतुकुशिकानांवैश्वामित्रदेवरातौदलेतिश्रौमतकामकायनानांवै
श्वामित्रदेवश्रवसदैवतरसेतिधनंजयानांवैश्वामित्रमाधुच्छंदसधानंजय्येत्यजानांवैश्वामित्रमाधुच्छंदसाज्येतिरोहि
णानांवैश्वामित्रमाधुच्छंदसरौहिणेत्यष्टकानांवैश्वामित्रमाधुच्छंदसाष्टकेतिपूरणवारिधापयंतानांवैश्वामित्रदेवरातपौ
रणेतिकतानांवैश्वामित्रकात्यात्कीलेत्यघमर्षणानांवैश्वामित्राघमर्षणकौशिकेतिरेणूनांवैश्वामित्रगाथिनरैणवेतिवेणू
नांवैश्वामित्रगाथिनवैणवेतिशालंकायनशालाक्षलोहिताक्षलोहितजह्नूनांवैश्वामित्रशालंकायनकौशिकेतिकश्यपानां
काश्यपावत्साराासितेतिनिध्रुवाणांकाश्यपावत्सारनैध्रुवेतिरेभाणांकाश्यपावत्साररैभ्येतिशंडिलानांशांडिलासितदैव

लेतिंकाश्यपासितदैवलेतिवा ॥ १४ ॥ वासिष्ठेतिवसिष्ठानांयेन्यउपमन्युपराशरकुंडिनेभ्यउपमन्यूनांवासिष्ठाभर
द्वस्विंद्रप्रमदेतिंपराशराणांवासिष्ठशात्त्यपाराशर्येतिंकुंडिनानांवासिष्ठमैत्रावरुणकौंडिन्येत्यंगस्तीनामागस्त्यदार्ढच्यु
तेध्मवाहेतिंसोमवाहोवोत्तमंआगस्त्यदार्ढच्युतसोमवाहेतिंपुरोहितप्रवरोराज्ञांमथयदिसार्ष्टप्रवृणीरन्मानवैलपौरूरव
सेतीतिसत्राणिंतान्यदक्षिणानिंतेषामंतेज्योतिष्टोमंःपृष्ठ्यशमनीयःसहस्रदक्षिणोंन्योवाप्रज्ञातदक्षिणोंदक्षिणावतापृष्ठ्या
निशमयेरन्निति विज्ञायतेंसएवहेतुःप्रकृतिभावेप्रकृतिभावेंनमोब्रह्मणेनमोब्रह्मणेनमआचार्येभ्योंनमआचार्येभ्योनमः
शौनकायनमःशौनकाय ॥ १५ ॥ अथपरिशिष्टखंडं ॥ भृगूणांनविवाहोस्तिचतुर्णामादितोमिथः ॥ श्यै
तादयस्त्रयस्तेषांविवाहोमिथइष्यते ॥ षण्णांवैगोतमादीनांविवाहोनेष्यतेमिथः ॥ दीर्घतमाऔचथ्यःकक्षीवांश्चैक
गोत्रजाः ॥ भरद्वाजाग्निवेश्यृक्षांःशुंगाःशैशिरयःकताः ॥ एतेसमानगोत्राःस्युर्गर्गानेकेवदंतिवै ॥ पृषदश्वामुद्गला
विष्णुवृद्धाःकण्वोगस्त्योहरितःसंकृतिःकपिः ॥ यस्कश्चैषांमिथइष्टोविवाहःसर्वैरन्यैर्जामदग्न्यादिभिश्च ॥ यावत्स
मानगोत्राःस्युर्विश्वामित्रोनुवर्तते ॥ तावद्वसिष्ठश्चात्रिश्चकश्यपश्चपृथक्पृथक् ॥ द्व्यार्षेयाणांत्र्यार्षेयसन्निपातेअवि
वाहः ॥ त्र्यार्षेयाणांपंचार्षेयसन्निपातेअविवाहः ॥ विश्वामित्रोजमदग्निर्भरद्वाजोथगौतमः ॥ अत्रिर्वसिष्ठःकश्यपइ
त्येतेसप्तऋषयः ॥ सप्तानामृषीणामगस्त्याष्टमानांयदपत्यंतद्गोत्रमित्याचक्षते ॥ एकएवऋषिर्यावत्प्रवरेष्वनुवर्तते ॥

॥ २५ ॥

तावत्समानगोत्रत्वमन्यत्रभृग्वंगिरसांगणादित्यंसमानप्रवरैर्विवाहः ॥ १६ ॥ इतिपरिशिष्टखंडं ॥ इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेउत्तरषट्केषष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ ॥ ॥

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रेउत्तरषट्कःसंपूर्णः ॥

इदं पुस्तकं पणशीकरोपाह्वलक्ष्मणशर्मतनुजनुषा वासुदेवशर्मणा गोरेइत्युपनामक-
कृष्णंभट्टसाहाय्येन संस्कृतं तच्च मुंबय्यां **पांडुरंग जावजी** इत्येतैः
स्वीये निर्णयसागराख्याऽङ्कनयंत्रालये मुद्रयित्वा प्रकाशितम् ।

शाकः १८५६ सन १९३४.

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रंसमाप्तं ॥

[OrderDescription]
,CREATED=18.08.20 11:20
,TRANSFERRED=2020/08/18 at 11:27:04
,PAGES=53
,TYPE=STD
,NAME=S0003512
,Book Name=M-3074-AASHAVALAYAN SHOUTSUTRA UTTAR SHATAK
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF

FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF

FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF

FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF

FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,